

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 17

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškova 6. tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, sreda 22. januarja 1941

NAROCNINA NA MESEČ
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujlga 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RACUN: 11.406

Cena
din 1.—

Tobruk je padel

Danes so angleške čete osvojile utrjeno obmorsko mesto Tobruk v Libiji, ki so ga že par tednov oblegale — V Eritreji se nadaljuje pohod proti Massau ob Rdečem morju ter stoje angleške čete pred Agordatom

SYDNEY, 22. jan. Reuter. Glavni stan avstralskih oboroženih sil poroča, da je trdnjava Tobruk padla v angleške roke. Avstralski vojni minister Spender je sporočil, da so avstralske čete sodelovale v bojih okrog Tobruka.

POTEK BOJEV ZA TOBRUK

LONDON, 22. jan. Reuter. Po poročilih, ki so danes prišla iz Kahire, so avstralske čete zavzele že včeraj zunanje in notranje utrdbe Tobruka. Včeraj so napredovale na široki fronti, ki je segla 8 km v globino. V zunanjih in notranjih utrdbah mesta so avstralske čete zajele veliko število italijanskih vojakov in enega generala. Napad na mesto je bil izvršen istočasno s kopnega, morja in zraka. V pristanišču je bila zadeta 9.000 tonska italijanska križarka »San Giorgio« (zgrajena l. 1909, ima 4 velike in 8 srednjih topov ter posebne jeklene plošče na krovu proti letalskim bombam), ki je začela goriti ter je izgubljena. V mestu samem gorijo petrolejski tanki ter druga skladišča. V Lon-

donu se poudarja, da bo Tobruk idealna izhodna točka za nadaljnje operacije.

NAPAD V PEŠČENEM VIHARJU

KAHIRA, 22. jan. Reuter. Zadnje tri tedne so angleške čete stalno zmanjševale obroč utrjenega Tobruka, včeraj so pa prešle na vseh sektorjih mesta v ofenzivo. Nad puščavo je divjal strašen peščeni vihar, s čimer je bila otežena končna faza operacij. Angleške čete so morale z zaprtimi očmi predirati počasi skozi peščeni vihar. Ofenziva pri Tobruku je bila skrbno pripravljena prav kakor prejšnje. Patruje so zbrale vse potrebne podatke o stanju oblegane italijanske posadke.

POHOD PROTI AGORDATU

LONDON, 22. jan. Reuter. Po poročilih iz Kassale napredujejo angleške čete v smeri proti Agordat v Eritreji, ki je oddaljen približno 100 km od sudanske meje. V smeri od Agordata proti Massau se umikata dve italijanski diviziji. Verjetno bodo Italijani branili Massau ob Rdečem morju, ki ima utrdbe. Angleški bombniki

so napadli Assab, južnoafriški pa Neggei v Abesiniji. V Agordat v Eritreji je konec železniške proge, ki pelje iz Massau.

OPERACIJE V NOTRANJOSTI ABESINIJE

KASSALA, 22. jan. Reuter. V mesecu avgustu lanskega leta je skupina nekaj angleških častnikov, ki dobro poznajo abesinski teren in jezik domačinov, z municijo in radijsko oddajno postajo na mulah, predrla okoli 700 km v notranjost Abesinije. Posrečilo se jim je uiti italijanskim patrolam ter prispeti v gorat teren, koder so stopili v zvezo z abesinskimi domačini, ki so ostali zvesti cesarju Haileju Selasieju. Britanski častniki so začeli takoj zbirati in trenirati abesinsko vojsko. V kratkem času so izvršili več bombnih napadov na mostove in cesine komunikacije. Na doslej neznan način se jim je radijska oddajna postaja pokvarila ter so radijska oddajna postaja pokvarila ter so ko kurirjev in domačinskih bobnov. Sedaj operira ta skupina angleških častnikov z

abesinskimi vojaki v notranjosti Abesinije.

ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 22. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče poročilo iz Afrike: Kirenajka: Večje udeležstvo vanje artilerije na področju Tobruka. Tudi sovražnik je huje nastopil proti tobruškimi trdnjavam in je pri tej priliki prizadejal nekaj tvarne škode, človeških žrtev pa ni bilo. Naša bombna letala so pogosto napadala sovražnikove naprave in oporišča. Vzhodna Afrika: Na sudanskem bojišču akcije naših oddelkov proti sovražnim mehaniziranim četam. Na naši strani so pomagala tudi letalska letala. Sovražnik je utrpel znatne izgube. Potrebe vojaškega sirsateškega značaja so prisilile poveljstvo, da je zapustilo Kasafo. Skupine naših letal so bombardirale železniško progo v okolici Tešenija, ter sovražnikove mehanizirane oddelke na več krajih v Sudanu. Sovražnik je napadel Negeti, Galo in Sidamo, povzročil pa je samo v prvem mestu nekaj male škode.

Novi nemiri in poboji v Romuniji

Umor nemškega majorja je dal povod za nova obračunavanja med vlado, legijonarji, komunisti in anglofili — Antonescu obupno poziva romunski narod k miru in slogi — Obsedno stanje v Bukarešti in poulični boji

LONDON, 22. jan. United Press. Dogodki v Romuniji se razvijajo z veliko naglico, vendar pa ni točnih poročil, ker so vse telefonske in telegrafске zveze s tujino pretrgane. Zadnja vest iz Sofije pravi, da je Antonescu izgubil kontrolo nad dogodki. Odstavil je polcijskega šefa Petrovicesca in nekatere legionarske dijake, ki so bili pri policiji v službi, slednji pa so se zabarikadirali v poslopju ter se niso hoteli vdati poveljniku vojaškega oddelka. Okoli 1000 dijakov je prišlo obleganim tovarišem na pomoč s strojnimi puškami. Vojska je uporabila dva tanka, toda boji so končali v priročnih upornikov ter se je morala vojska umakniti. Med tem so nastale velike demonstracije po ulicah. Dijaki so držali častno stražo pri dveh mrtvih tovariših. Antonescu je odredil blokiranje »Zelene hiše«, središča legionarskega gibanja. V različnih legionarskih klubih so se legijonarji zapirli ter streljajo na policijo. V mesto prihajajo legionarski kmetje in delavci. Bukareštansko radijsko postajo so včeraj napadli in zavzeli uporniki. Njihov vodja je prečital v mikrofon zahtevo, da se odstavi Rileanu, tačnik legionarskega gibanja. Po vesteh, ki so jih prinesli tuji diplomati, so v zadnjih dnevih tudi v drugih romunskih mestih nastale demonstracije. Več ljudi je bilo ubitih.

ŠTIRI SPRTE SKUPINE

BUDIMPEŠTA, 22. jan. ZPV. V Romuniji se nadaljuje notranja zmeda, ki postaja vedno večja. Država je razdeljena na štiri tabore: vladnega, ki je najmanjši, legionarskega, komunističnega in anglofilskega. Umor nemškega majorja Deringa je izzval akcijo legijonarjev, ki so se pričeli zbirati in pripravljati demonstracije, zahtevajoč, da vlada odstopi in preide vsa oblast izključno le na legionarsko gibanje. Pri tem so nastali med različni skupinami spopadi, ki se

kljub vsem naporom vlade nadaljujejo. V teh spopadih so posebno aktivni legijonarji in komunisti.

ANTONESCU ROTI ROMUNE

BUKAREŠTA, 22. jan. DNB. Predsedništvo vlade je izdalo uradno poročilo, da je upravnik Romunije, general Antonescu, zamenjal generala Petrovicesca s položajem notranjega ministra, na njegovo mesto pa postavil generala Demetrija Popesca, vojaškega poveljnika Bukarešte. Obenem je Antonescu naslovil na romunski narod poziv, naj spoštuje red, mir in disciplino v deželi. Preteklost naroda, odgovornost pred zgodovino in državo, mednarodni položaj Romunije in nje čast v prevzetih obveznostih terjajo od njih, naj se ne prepuščajo slabostim proti vsem onim, ki ne izvršujejo dolžnosti pravih Romunov.

BUKAREŠTA, 22. jan. Rador. General Antonescu je v pozivu Romuniji pojasnil napore, ki jih dela njegova vlada za rešitev domovine in dostavil, da hočejo neki prevratni elementi ali tuji agenti izzvati nerede v državi. Oni hočejo, da bi država propadla, zato apelira na narod, naj bo solidaren v obrambi miru in reda. Vsak Romun naj zaupa njegovim besedam, posebno državno uradništvo in sodniki naj z vso vestnostjo izpolnjujejo svoje naloge. Pravi legijonarji častniki in vojaki morajo biti vzgojeni v duhu vdanosti državi, saj je tako učili tudi Ceudeanu, ki bi zdaj, če bi bil živ, zahteval od Romunov prav to, kar terjam jaz — zaključuje Antonescu svoj poziv na narod.

POGREB MAJORJA DERINGA

BUKAREŠTA, 22. januarja. DNB. Na velikem trgu pred glavno postajo v Bukarešti je bil včeraj svečan pogreb ubitega nemškega generalštabnega majorja Deringa. V velikem četverkotu je bil postavljen bataljon voj-

ske. Navzoč je bil šef nemške misije, general Hansen, poveljnik nemških eskadrilj, general Späider s štabom, poslanik dr. Fabricius, delegacija nacistov v tujini, italijanski poslanik z atašejimi prijateljskih držav. Upravitelja države Antonescu je zastopal general Jonciu, ki je izrazil nemški misiji sožalje romunske vojske. Krsta z mnogimi venci je bila prenešena v vagon in prepeljana na Dunaj.

LEGIONARJI ZA OS

BUKAREŠTA, 22. jan. Stefani. Legijonarji in dijaki so šli pred poslopje nemškega poslaništva in izrazili svojo solidarnost in simpatije za nemški narod ter veliko ogorčenost zaradi umora nemškega majorja Deringa.

Obsedno stanje v Bukarešti

BUKAREŠTA, 22. jan. UP. Romunski ministrski predsednik general Ion Antonescu je včeraj razglasil za 24 ur obsedno stanje v Bukarešti. Po nekaterih nejasnih poročilih so se bili v Bukarešti poulični boji.

NEMŠKE ČETE V POHODU

SOFIJA, 22. jan. AP. Nemške čete so iz različnih krajev včeraj hitele v Bukarešto, da preprečijo prelivanje krvi v pouličnih spopadih.

Sredozemlje glavno bojišče

BERN, 22. jan. Havas. »Tribune de Lausanne« objavlja poročilo iz Italije in pravi, da zasleduje italijanski tisk sedaj dva cilja: 1. dvigniti pomen vloge Italije; 2. raztolmačiti italijanskemu narodu potrebo sodelovanja, ki postaja med Nemčijo in Italijo tudi v vojaškem oziru vedno tesnejše. Po zasebnih vesteh ne pošilja Nemčija v Italijo samo svojega le-

talstva, ampak tudi druge čete in vrste orožja. Lahko je razumljivo, da vzbujajo navzočnost nemških čet v Italiji med italijanskim narodom različne občutke, ko je prej slišal, da Italija ne potrebuje nobene pomoči za boj proti svojim sovražnikom. Italijanski tisti pa opravičujejo to s tem, da prikazujejo Sredozemlje kot glavno bojišče.

Irci v tujini proti nevtralnosti

LONDON, 22. jan. Reuter. Kakor iz Se. verne Amerike, tako so prispele sedaj tudi iz Hongkonga, Malajskega otočja in iz raznih delov velikobritanskega imperija vesti, da so tam živeči Irci poslali predsedniku svobodne Irske de Valeri brzojavke, v katerih zahtevajo popolno sodelovanje Irske z narodi velikobritanskega imperija v vojni proti diktaturam in popolno opustitev dosedanje politike nevtralnosti.

ŠVEDSKA VOJNA MORNARICA

STOCKHOLM, 22. jan. Reuter. Viceadmiral Tamm, poveljnik švedske mornari-

ce, je izjavil, da bo švedska mornarica v l. 1941. dobivala vsak teden novo vojno ladjo. Nekaj starih ladij bo moderniziranih. Število podmornic bo podvojeno. Gradijo 3 nove tipe podmornic. Poleg tega je v gradnji 12 velikih in 24 manjših minolovcev, 2 rušilca, 8 motornih torpedovk.

UKINJEN EMBARGO ZA SSSR

NEW YORK, 22. jan. Reuter. Po več. mesečnih pogajanjih je ameriška vlada dvignila embargo (prepoved izvoza) ameriških letal in letalskega materiala v Sovjetsko zvezo. USA so postavile embargo za časa vojne s Finsko.

Boji pred Valonskim zalivom

Na abasanskem bojišču postajajo boji zopet živahniji — Po zadnjem poročilu so se grške čete približale na 6 km Valonskem zalivu in na 19 km Valoni

ATENE, 22. jan. UP. V dveurni bitki na nož so včeraj grške čete odbile dva italijanska protinapada 5 km severno, hodno od Dukatija ter okoli 19 km južno od Valone. Grške čete so med tem predrle poldrug kilometer v pogorje Keraynia, ki na enem delu dosega valonski zaliv v bližini 6 km. Na elbasanskem sektorju so italijanske čete odbile grški napad ter poizkus predora proti reki Stermeni. V tem sektorju so Grki že dolgo napadali italijanski »žep« v vasi Prenisti, 8 km južnozahodno od Podgradca. To vas so sedaj grške čete zavzele.

ATENE, 22. jan. Reuter. Poročilo vr-

hovnega poveljstva grške vojske št. 57 se glasi: Lokalne operacije so bile kronane z uspehom za Grke. Ministrstvo za javno varnost dostavlja: Sovražna letala so napadla Tesalonijo, Volos in Prevezo. V Tesaloniji ni bilo škode, v Volosu je bilo porušeni nekaj hiš in precej ljudi je ranjenih. V Prevezi je bilo malo ljudskih žrtev; nekaj državnih poslopij je poškodovanih. Sovražnik je napadel tudi neki otok v Egejskem morju, kjer pa ni bilo škode.

ATENE, 22. jan. AP. Italijanske čete so poizkušale s protinapadi v sektorju Tepeleni, pa niso uspeli. Ti protinapadi

so bili doslej najbolje pripravljeni.

RIM, 22. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo: Grško bojišče: Normalno udeleževanje patrolj in artilerije. Skupine naših letal so močno bombardirale tudi pomorska oporišča na Grškem. Pristaniške naprave in zasidrani parniki so bili hudo zadeti. Razen tega je bilo bombardiranih nekaj mest in četnih zbirališč. V boju s svoražnimi lovskimi letali so naši bombniki sestrelili štiri aparate, eno naše letalo pa se ni vrnilo. Videlo se je, kako se je njegova posadka s padali spustila na tla.

Odmevi sestanka vodij

CURICH, 22. jan. ZPV. Po švicarskih informacijah je bil sestanek med Hitlerjem in Mussolinijem v ponedeljek v Obersalzburgu. Navzočna sta bila poleg Ribbentropa in Ciana tudi nemški general Keitel in neki italijanski general. To dokazuje, da so razpravljali pretežno o vojaških zadevah in načrtih. Zatrjuje se, da bo ustvarjeno skupno nemško vojaško vodstvo in vrhovno poveljstvo nad nemškimi in italijanskimi četami. Za enkrat se bodo nadaljevali napadi v Sredozemlju, na invazijo pa je treba počakati najbrže do marca.

RIM, 22. jan. Stefani. Italijanski tisk naglašja, da je zadnji sestanek Mussolinija in Hitlerja odbil vse nade na separaten mir Italije z Anglijo. Prav tako je nemogoče, da bi Angleži z vso svojo propagando oddvojili Italijo od Nemčije. Sile osi bodo skupno nastopale do zmage in novega življenja v Evropi. Edina ovira ostvaritvi njunih ciljev je Anglija, zato jo je treba napasti povsod in z vsem orožjem. V tem je tudi razlog sestanka med šefoma obeh držav.

RIM, 22. jan. UP. Fašistični krogi za-

trjujejo, da sta se Hitler in Mussolini natančno dogovorila o spomladanskem biiskovitem napadu na Anglijo na otokih, v Sredozemlju in drugod v imperiju. Virginio Gayda piše v »Giornale d'Italia«, da bodo sile osi z ozirom na govorice, da bodo USA morale še pred poletjem v vojno, Ameriki že pokazale z udarci nad Anglijo svojo moč in USA ne bodo imele časa postati »arzenal demokracije«. Mussolinijev list »Popolo d'Italia« piše, da Angliji ne bodo pomagala Rooseveltova pooblastila, kakor koli naj bi bila velika, kajti vse bo prepoznalo, da se prepreči uničenje Anglije in ustavitve sil osi pred končno zmago.

RIM, 22. jan. AP. Italijanski listi pišejo, da je bil sestanek med Hitlerjem in Mussolinijem »svečani opomin« Zedinjenim državam. Verjetno bodo sile osi zasedle francoška oporišča v Sredozemlju ter na ta način poizkušala izriniti anglejska mornarico iz Sredozemlja. Tudi bo spomadi prišla na vrsto invazijska ofenziva proti Angliji, še preden bo mogla Amerika poslati zadosti materiala.

Letalski napadi v Evropi

BERLIN, 22. jan. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Nemško letalstvo je nadaljevalo 20. jan. ob neugodnih vremenskih razmerah z nasilnimi ogledniškimi poletji nad britanskim prostorom vse do Orknejskega otočja. Posrečilo se mu je bombardirati več vojaško važnih objektov. Razen tega so dosegli nemški bombniki dva polna zadetka z bombami težkega kalibra na neki ladji ter poškodovali še neko drugo trgovsko ladjo s 6500 tonami. Trgovska ladja, za katero je bilo rečeno, da je bila 20. jan. poškodovana, se je potopila, kakor se je pozneje videlo. Posamična nemška bojna letala so včeraj napadla letališča na Malti. S poleta v noči med 19. in 20. jan. se tri nemška letala niso vrnila domov.

LONDON, 22. jan. Reuter. V severnih delih Anglije je bil dan včeraj večkrat

znak za alarm. Letala so letela posamič in vrgla mnogo bomb, posebno zažigalnih. Žene so zapuščale ognjišča in gasile bombe. V vzhodni Angliji so sovražni letalci štirikrat napadli neko mesto. Ena oseba je bila ubita.

LONDON, 22. jan. Reuter. V teku noćojšnje noči ni bilo nad Anglijo nemških bombnikov.

BERLIN, 22. jan. DNB. Nemška letala so včeraj ponovno napadla Maito. Zadetih je bilo mnogo vojaških naprav.

MALTA, 22. jan. Reuter. Sovražna letala so v minuli noči bombardirala otok z velike višine. Letala so se poedina večkrat vračala, bombe so zadele privatna poslopja. Ena oseba je težko ranjena. Včeraj čez dan je neko letalo preletelo otok zelo visoko, ni pa vrglo bomb.

Churchillova izjava v parlamentu

LONDON, 22. jan. Reuter. Odgovarja-joč na vprašanje nekaterih poslancev, ali bi bila Anglija pripravljena z ozirom na vojaški položaj v Afriki pogajati se z Italijo o njenih posestih v Somaliji, Eritreji in Abesiniji, pred vsem o evakuaciji tamkaj naseljenih italijanskih družin, je

Donowan v Beogradu

SOFIJA, 22. jan. Reuter. Ameriški delegat polkovnik Donowan je bil včeraj pri kralju Borisu, dr. Filovu in dr. Popovu, danes pa se je odpeljal v Beograd. Sestanek z dr. Filovom je trajal eno uro. Njegov obisk ima informativni značaj.

BROWER V KHARTUMU

KHARTUM, 22. jan. UP. Ameriški vojaški opazovalec polkovnik Brower je prispel v Khartum.

PO INCIDENTU V SAN FRANCISCU

WASHINGTON, 22. jan. DNB. Zunanji minister Hull je objavil včeraj protestno noto nemške vlade glede na incident v San Franciscu, kje so ameriški mornarji

raztrgali nemško zastavo s konzulata. Hull je izjavil v odgovoru, da ameriška vlada obžaluje incident. Uvedena je stroga preiskava, nakar bo Hull stopil ponovno v stik z nemškim poslanikom v Washingtonu in mu poročal o rezultatu.

MIKADOVE ČESTITKE ROOSEVELTU
TOKIO, 22. jan. Reuter. Japonski cesar je poslal amerišnemu prezidentu Rooseveltu ob priliki njegovega tretjega ustoličenja brzozjavne čestitke.

FRANCOSKI PROTEST ZARADI »MENDOZE«

VICHY, 22. jan. DNB. Francoska vlada je ob priliki zaplenitve svoje trgovske ladje »Mendoza« po Angležih poslala v London protestno noto.

Angleški komunisti za mirovna pogajanja

LONDON, 22. jan. UP. Angleška policija je včeraj prvič zaplenila komunistični dnevnik »Daily Worker«. Detektivji Scotland Yarda so preiskali uredniške prostore. Postavljena je bila straža. Socialistična stranka je uvedla preiskavo ter bo kaznovala vsakega svojega člana, za katerega se bo dokazalo, da je delil komunistične letake, v katerih je bila zahteva za mirovna pogajanja.

SSSR čaka na eventualnosti

MOSKVA, 22. jan. UP. Tajnik komunistične stranke Aleksander Šerbakov je ob priliki 17 letnice Leninove smrti govoril ter dejal, da morajo biti Rusi pripravljeni na eventualnosti, zaradi katerih Sovjetska zveza ne bo mogla ostati nezainteresirana. Istočasno pa je v »Izvestijih« izšel članek, v katerem je rečeno, da je »Sovjetska zveza zaščitnik malih narodov, ki si sami ne morejo obraniti narodne samostojnosti«.

CUDACHYJEVA IZJAVA

NEW YORK, 22. januarja. AP. John Cudachy, bivši ameriški veleposlanik v Belgiji, je izjavil, da ne bo mogoče z invazijo zasesti Anglije ter da bo vojna v Evropi končana z vojaško odločitvijo prihodnje poletje.

KENNEDYJEVA IZJAVA V KONGRESU

NEW YORK, 22. jan. AP. Bivši ameriški veleposlanik v Angliji Joseph Kennedy je pred zunanjim odborom kongresa izjavil, da je proti Rooseveltovemu načrtu, kakršen je sedaj, ni pa dal posebnih dodatkov. Njegovo stališče je, da smejo USA pomagati Angliji samo v toliko, v kolikor ni za njihovo obrambo nevarno. Dejal je, da mislijo angleški politiki, da bodo USA šle v vojno proti Nemčiji. Končno je dejal še, da je malo verjetno, da bi se Angliji kdaj posrečilo izkrcati na kontinentu čete, če ne bi tam nastala revolucija.

JAPONSKA OBTOŽBA USA

TOKIO, 22. jan. Stefani. »Kokumi Šim-bun« opisuje sedanjí težavni mednarodni položaj in razpravlja s tem v zvezi zlasti o stališču Zedinjenih držav Severne Amerike ter trdi, da se pripravljajo na vojno proti Japonski. List vprašuje, kaj bo vlada v tem oziru še prepustila parlamentu v odločanje.

ANGLOFILSKI LETAKI V PARIZU

PARIZ, 22. jan. Havas. V Parizu so bili aretirani štirje mladeniči, ki so širili letake s propagando v korist Anglije. Najden je bil tudi šapirograf, na katerem so te letake razmnoževali. Kakor poroča »Paris Soir«, so v zadevo vpletene tudi neke ugledne pariške osebnosti.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno vreme. Ponekod bo deževalo. Včeraj je bila maksimalna temperatura plus 8,8, danes minimalna -1,8, opoldne +6,8. Višina snega se je znižala za 11 cm.

BORZA. Curich, 22. jan. Devize: Beograd 10, Pariz 8,30, London 16,10, Newyork 4,31, Milan 21,75, Berlin 175,50, Sofija 4,25, Budimpešta 85, Bukarešta 2,15.

Zakaj in kako so izgubili domovino

Po zanesljivih informacijah je na seji vlade v Toursu 13. junija general Weygand zatrjeval, da so komunisti že zavzeli Pariz in da sedi izgnani voditelj komunistične stranke Thorez že v palači predsednika republike. Georges Mandel, minister za notranje zadeve, ki je bil v stalni telefonski zvezi s prefektom pariške policije Langeronom, je tudi pripovedoval o podobnih zgodbah. Tedaj sem bil še v Parizu, nemirov pa nisem videl nikjer.

Politično sovraštvo v narodu

Francoska revolucija je zažgala požar, ki je od leta 1789, dalje tlel ter se periodično pojavljal v letih 1830., 1848., 1870. in 1936.

Dne 6. februarja 1934 je poizkusila francoska veleindustrija ustoličiti v Franciji fašizem, po možnosti v sporazumu z drugimi fašizmi. Poizkus se je ponesrečil in odgovor francoskega naroda je bila dve leti pozneje sijajna zmaga ljudske fronte (koalicije radikalov, socialistov in komunistov). Na vlado je prišla ljudska fronta s socialistom Leonom Blumom kot predsednikom.

Eksperiment z Blumom

Blumov eksperiment s programom dalekosežnih socialnih izprememb je bil zelo potreben, vendar pa je prišel za Francijo v najtežjem trenutku. Francoske finance so bile že itak v obupnem stanju in Blumovi naporji so bili zelo dragi. Mogoče bi uspel, če bi država imela čas, da se prilagodi novim zahtevam socialne revolucije; ker pa je delavstvo videlo, da je njihov človek na vladi, je stavilo velike zahteve. Strajki so za danes imobilizirali industrijo. Blum je napravil tudi veliko napako, da je uvedel tudi 40urni delavnik na teden v času, ko je Francija potrebovala čim več dela, če bi se hotela oborožiti po zgladu Nemčije in Italije. — Prepada med veliko industrijo na eni in delovnimi razredi na drugi je vedno bolj raste: včasih je bilo videti, da bo prišlo do državljanske vojne.

Nemčija in Italija sta izrabljali ta položaj in pridobivali na terenu drugod. Casa sta imeli dovolj, kajti Francija ni bila na vojno pripravljena. Sovjetska vlada je razvijala med delavci preko komunistov veliko propagando. Notranji nemiri, beg zlata iz države — bogati ljudje so izvažali svoje kapitale — je omajal Blumov položaj, čeprav je imel veliko večino v parlamentu. V teh časih Francija ni mogla voditi več samostojne zunanje politike, postajala je vedno bolj odvisna od Anglije.

Strah pred komunizmom

Sovražnosti med levičarsko in desničarsko politiko so postale katastrofalne. Parlamentarno življenje je bilo neznosno, kajti politiki so se grupirali in regrupirali po mili volji in poizkušali v vsakem času vreči vlado. Ugledni politični ljudje so se javno zmerjali; pristaši različnih strank so se topli v kavarnah in celo na sestankih francoskih žen je prišlo do mrzličnih razpoloženj. Industriji, bančniki, kleriki in privatni nameščenci so se začeli bati ulice. Sovražstvo je bilo tako veliko, da so ljudje v Bordeauxu v zadnjih dneh francoske svobode, tik preden je bilo podpisano premirje z Nemčijo, javno govorili: »Bolje Hitler, kakor Blum« ... Mnogo je bilo tudi takih, ki so se kakor Weygand li komunističnega upora. Raje kot to so sprejeli nemške pogoje. Ko je bila Francija že tik pred zlomom, je policija še vedno iskala komuniste in njihove simpatizerje, čeprav je bilo v zadnjih letih malo slišati, da bi preganjala fašiste in njihove simpatizerje, ki so še bolj kot oni prvi minirali javno moralo in odpor francoskega ljudstva.

Prišel je Daladier

Bluma je vrgel senat in vlado so dobili radikali. Njegov predsednik Edouard Daladier je postal ministerski predsednik. Če bi bil odločen mož, bi imel še dovolj časa zediniti francoski narod. Toda, bil je le prazna luskina velikega Napoleona.

(Dalje)

V Zedinjenih državah vstaja narod pilotov

USA imajo že 50.000 zvežbanih pilotov — Namesto avtomobilov soortna letala za farmerje

Arthur Barthlett razpravlja v »New York Herald Tribune« v obliki reportaže o zanimivem problemu Amerike — popularizaciji letalstva.

— Poglejte ono rdeče letalo na polju. Prav tak model, kakor je najin, mi je dejal med poletom čez obsežno ameriško pokrajino moj pilot.

Ozrl sem se. Res, blizu farme je stalo rdeče letalo. Menil sem, da je moralo zasilno pristati.

— Kaj še, se je nasmehnil pilot. Lastnik letala je farmer. In tam je njegovo privatno letališče...

— Pa, to je običajna kmetijal!

— Da, da. Farmer leti s tem letalom v mesto po opravkih tja prevaža svojo deco v šolo, z njim obiskuje prijatelje na drugih farmah. Pravi, da je letalo cenejše od avtomobila, pa tudi hitreje. Cela vrsta farmerjev je tod, ki imajo svoje letalo.

Pol ure pred tem razgovorom sem bil obiskal tovarno, kjer izdeluje sportna letala v seriji. Prepričal sem se, da ne zaostajajo za drugimi transportnimi letali in da se uporabljajo lahko kakor igračke.

Spomnil sem se svojega očeta, ki je bil tudi pionir v prometni politiki ameriškega podeželja. Ko je namreč Henry Ford odprl svojo tovarno, si je nabavil avtomobil in preprečeval tovarniše, da mora imeti vsak izmed njih svojega forda. Prepričan sem, da bo ameriški narod avtomobilistov postal zdaj narod pilotov...

Nova industrija majhnih letal je velikega pomena tudi v pogledu narodne obrambe USA. Tu je neizčrpen rezervuar ljudi, ki so pripravljene v svojih udomačenih letalih pomagati državi v primeru potrebe. Na tisoče Američanov že križari po nebu v svojih lahkih, modernih letalih. Mnogi izmed njih sicer še nimajo pilotskega izpita, toda umejo leteti tudi ob najslabšem vremenu. Neustrašni so — in to je mnogo.

Zdaj imajo USA že 50.000 izvežbanih pilotov. Vsako nadaljnje leto jih bo najmanj toliko več, narod bo polagoma res postal vojska letalcev.

Seveda, ljudje, ki so ustanovili tovarne za majhna sportna letala, niso mislili na vojno. Njih ideja je bila, privaditi Američane na polete po zraku. Zdaj se nehoti vežbajo piloti tudi za vojne namene, če bi se pokazala potreba.

Zkonstruktor tipa »Cub«, inženir Piper in inženir Taylor, ki sta sestavila priflikavo letalo tipa »Taylorcraft«, sta postavila svoja podjetja v idealne svrhe. Njih letala niso za vojno, naravno, če bo treba, bosta pomagala izdelovati tudi te.

Majhna letala so najprirodnejše sredstvo za zadostitev letalskim strastem ameriške mladine.

HUMANISTIČNA MORALA — PRODUKT KAPITALIZMA?

Kar se človeka tiče, njegova morala v marksizmu ne obstaja več sama iz sebe, ampak le še kot narava razreda. V tem pomenu sta mu proletarec in meščan dva bistveno različna človeka, dve moralno različni bitji. Iz tega sledi, da ljudje po svoji osnovni moralni vrednosti niso več drug drugemu enaki, kar pomeni dalje, da ni več ene ter iste obvezne morale za vse ljudi. In res, za marksizem je tu-ko imenovana humanistična morala meščanska morala, ker mu je produkt kapitalističnega gospodarskega sistema, ne pa tisočletni napor najboljših, najskrebnih posameznikov vsega človeštva. — (E. Kocbek v »Dejanju«, dec. 1940.)

V. P. POTEMKIN

je napisal »Zgodovino diplomacije«. Razpravlja o diplomaciji klasične Grčije in

srednjega veka, predvsem dežel Bližnjega vzhoda. Posebno poglavje je posvetil diplomaciji Bizanca in starega Rima, obširen zaključek obsega pozni srednji vek in diplomatski pregled razvoja vseh evropskih držav. Kakor znano, je bil Potemkin pomočnik komisarja za zunanje zadeve, Litvinova.

dine. Eno takšno letalo stane 995 dolarjev. 50.000 din in se lahko plačuje na obroke, kakor avtomobil. Prodajalci sprejemajo tudi stara letala in dajejo zanje nova z doplačilom razlike, ki ostane po oceni starine.

V Rochesteru pri New Yorku je shranjeno prvo letalo, ki ga je izdelal Taylor še kot student. Bilo je to 1917, ko so šle USA v evropsko vojno. Vlada je tedaj prepovedala izdelavo privatnih letal. Taylor je prenehal z delom, po vojni pa intenzivno nadaljeval. Kot mlad inženir se je 1925 naučil pilotiranja. Prvo letalo je prodal zelo poceni. Njegov brat je poletel z njim in še enim potnikom iz New Yorka v Detroit. Zaradi pokvare v motorju je letalo padlo na tla, oba potnika sta se ubila...

Toda, Taylor ni miroval. Skonstruiral je nadaljnjih 15 letal. V gospodarski krizi 1929 je njegovo podjetje propadlo, ostal je kot navaden delavec v tovarni.

Prišel je inženir Piper, vložil v podjetje mla-

dega Taylorja 100.000 din. Delo je začelo znova, konstruirali so jadrna letala z majhnim motorjem in jih prodajali za 65.000 din. Leta 1935 so izdelali že 228 aparatov, 1936 so jih prodali 523, l. 1939 2000. Danes leta med ameriški farmami nad 6000 majhnih letal. Z njimi letajo tudi trgovci, odvetniki, stražniki, mehaniki, pa tudi delavci, ki jih dobe na posodo.

— To je šele začetek. Zdaj gre posel dobro. Nismo več deficitni. Prišel bo dan, ko bo lahko vsak poedinec imel lastno letalo ali si ga pa izposodil od sosedu, kakor so danes avtomobili na razpolago prijateljem, mi je dejal inženir Piper.

V Ameriki raste nova industrija. Industrija, ki mimo ogromnih tovarn za oboroževanje dviga Američane na krilih pod nebo. Vstaja narod pilotov, ki bodo nekoč morda še zelo koristni obsežni celini Novega sveta.

Španski glas o letalski vojni

Madridski list »Pueblo«, organ španske falange, piše o letalskih izgubah v minilem letu in pravi: »Nemci prehajajo molče preko tega, kar jim ne prija. Zato neradi govore o izgubah v zraku. Po angleških poročilih so izgubili Nemci lani 4066 letal, Angleži 1679. Stanje je tedaj 2:5.1 v korist Angležev. Lahko rečemo, da so te številke objektivne. Sam potek dogodkov priča o tem. Nemčiji ni uspelo, da absolutno prevlada nad angle-

škim nebom, kar je tudi glavni pogoj za invazijo.

V britskih podatkih je treba poudariti značilno dejstvo: odstotek nemških letal, ki so jih zbile britske protiletalske baterije, znaša 18%. Efekt angleške zračne obrambe se je torej zelo povečal, prej je znašal le 5 do 6%. Če bosta hoteli Velika Britanija in Nemčija izvojevati letos zmago, bosta morali vpreči mnogo večje napore, kakor sta jih lani.«

Norvežani imajo »svoj star pozdrav«

V dopisu iz Stockholma poroča »Neue Zürcher Zeitung« naslednje: »Odnosaji na Norveškem so se zadnje čase tako zaostriili, da je računati z razpadom „Quisslingove narodne skupine“, če se ne bodo oblasti močnejše zavzela za njo. Okupacijske oblasti so se zato od-

ločile, da podpro te skupine povsod, kjer obstajajo. Na konferenci predstavnikov Quisslingovih pristašev in državnega komisarja Terbovena je bilo namreč ugotovljeno, da Quisslingovo gibanje nima med narodom odmeva. Vlada je zato izdala ukrep, da mora narod poslej po-

Včeraj se je začel naskok britanskih čet na Tobruk. Tudi tu, kakor pred Bardijo, imajo največji del operacij v rokah Avstralci. Ti so se izkrcali pri zavzetju Bardije ko hladnokrvni, požrtvovalni borci. Na sliki vidimo Avstralce, ko se urijo v metanju ročnih granat.

Kultura

Sodelovanje ljubljanskega in mariborskega gledališča

(K jutrišnjemu gostovanju v Ljubljani)

Jutri zvečer bo, kakor smo že poročali, gostoval mariborski dramski ansambel pod vodstvom režiserja Jožeta Koviča v Ljubljani, kjer bo igral Maksima Gorkega dramo »Na dne«. To gostovanje nam dokazuje, da dolgoletna prizadevanja za poglobitev kulturnega sodelovanja med Mariborom in Ljubljano ne niso ostala popolnoma brezuspešna, čeprav tudi še niso rodila tistih rezultatov, ki si jih želimo. Skoraj dvajset dolgih let je bilo treba, da se je mariborskemu gledališču odprla pot v Ljubljano in ljubljanskemu v Maribor in da so postala vsaj vsako leto enkrat izmenična gostovanja nekakšna kulturna potreba in dolžnost.

Ne bomo obnavljali rekriminacij o vzrokih, zakaj sodelovanje med obema slovenskima gledališčem tako dolgo ni bilo mogoče in zakaj tudi zdaj še ne gremo korak dalje in ustvarimo stalnih izmeničnih gostovanj večje obsega, kar bi bilo ob dobri volji prav gotovo mogoče, eno pa moramo vendarle omeniti: Ljubljana je gledala vse do nastopa mariborske drame s Cankarjevim »Kraljem na Betajnovci« na ljubljanskem dramskem odru na mariborsko gledališče zviška navzdol. Zato je bilo omenjeno prvo gostovanje za Ljubljance odkritje. Trdno smo pa prepričani, da bo tudi Gorkega drama »Na dne« sprejeta z vsem priznanjem, ki ga zasluži tako režiser kakor vsi igralci, čeprav si je mariborsko gledališče ustvarilo morda svoj lasten, od ljubljanskega nekoliko različen način igranja. Ta način je utemeljen v bistvu slovenskega Maribora, ki ga je življenje prisililo gledati na dogajanja bolj realistično, kakor je bilo treba

Ljubljani v njenem ugodnejšem položaju. A prav to služi lahko v dopolnilo slovenskega kulturnega in občega izživljanja in za medsebojno plodonosno tekmovanje.

Zato želimo, da bi ob priliki jutrišnjega gostovanja Mariborčanov v Ljubljani in prihodnjega Ljubljancev v Mariboru tudi širša javnost manifestirala obojestransko željo po sistematizaciji takih gostovanj. Mi v Mariboru si iskreno želimo, da bi mogli pozdraviti Ljubljance vsako leto vsaj enkrat na večdnevno gostovanje s prikazom vseh najboljših vprizoritev sezone. Vrzel, ki bi nastala za te dni v Ljubljani, naj bi izpolnili Mariborčani z odigranjem svojega najkvalitetnejšega repertoarja. Ako se je lani s strani Ljubljane naglašala potreba po tesnejših stikih med ljubljanskim in hrvaškimi gledališči, potem je še vse prej potrebno, da se ustvari skupnost med ljubljanskim in mariborskim. S to željo spremljamo Mariborčane v Ljubljano in bomo sprejeli tudi Ljubljance v Mariboru. —r.

LJUBLJANSKI ZVON

Kakor je pri naših revijah že navada, smo dobili tudi zaključno dvojno številko lanskega letnika »Ljubljanskega Zvona« šele v januarju. Vsebinska zvezka je obširna in bogata: esjem se pridružuje beletristična proza in poezija, dalje pa slede razni referati in drugi prispevki. Uvodno razmišljanje »Nekdo šepče« je napisal I. D-r-n. Posvečeno je problemom vojne, tudi sedanje, a je veliko prej literarno duhovičenje kakor stvarno razglabljanje, tipičen primer tistega, kar se je pri nas Slo-

zdravljati po »starem norveškem načinu« z iztegnjeno desno roko in znanim vzklikom. Vsi državni uradniki in nameščenci morajo pozdravljati tako, v ministrstvih so ta pozdrav uvedli že pred tedni, zdaj so na vrsti stražniki, soferji in sprevodniki vseh prometnih zvez. V vseh javnih lokalitih vise plakati, ki pozivajo narod, naj pozdravlja »po načinu svobodno rojenih norveških prednikov«.

10.000 radio-aparatur za angleško vojsko doma in v prekomorskih bojiščih je darovala angleška vlada. Dala je zanje 200.000 funtov šterlingov.

Verjetnost za zmago Velike Britanije je 75 odstotna. Toda samo v primeru, če se ji posreči ohraniti svojo vojno mornarico nedotaknjeno, je izjavil spiker ruske radio-postaje v Rostovu.

O invaziji v Veliko Britanijo piše v »Corriere della Sera« italijanski general Carlo Romano ter zaključuje: »Morda so Nemci pripravljene, žrtvovati za to pol milijona ljudi. V vsakem primeru pa morajo prej uničiti angleško vojno mornarico in zrakoplovstvo. Ta cilj pa je v ostalem skoro nemogoč.«

Ves pridelek pomaranč je odkupila angleška vlada na Jamajki.

Kakor se je nekdanj na Hrvatskem s hrvatske strani govorilo Srbom, da so oni en narod s Hrvati, tako se je zdaj v novi državi, Jugoslaviji, s srbske strani govorilo Hrvatom, da so oni s Srbi en narod, narod jugoslovanski. (Dr. Mihajlo Ilić v članku »Česa ne smemo delati« v beograjskem »Napredu«.)

Kako je bilo pri volitvah v Rusiji

»Neue Zürcher Zeitung« piše k zadnjim volitvam v Estonski, Letonski, Litvi, Besarabiji in severni Bukovini, da »je bilo že vnaprej jasno, da bodo izvoljeni komunistični kandidati. Naslednje številke pa povedo, kako so se uradni krogi potrudili, pridobiti predvsem intelektualne kroge baltskih držav.

V Vilni je nastopilo 2000 agitatorjev, v vsej Litvi blizu 50.000. Neko pismo iz Rige v moskovskih »Izvestijih« piše o 233 umetniških brigadah, ki so skrbele za agitacijo. Podobno je bilo v Tallinu, Kišinjevu in drugod. List ne zanika, da so predvsem baltske province v novih prilikah dobile močnejšo socialno noto s tem, da so bila po odhodu razdeljena posvetva nemških izseljencev, da je postalo gospodarsko življenje v sklopu širokega zaledja močnejše. Mnenja pa je, da bi bil ob povsem svobodnih volitvah rezultat drugačen, ker da je med novo pridobljenim prebivalstvom velik odstotek onih, ki se bolj-ševizma otepaajo.«

vencih razpaslo prav v sedanji dobi, o kateri bi se morali zavedati vsaj to, da bo dokončno odločila tudi našo slovensko usodo in se zato svetovni boj ne bje nekje na nekem tujem kontinentu. Ne smemo se potem čuditi, če smo murni kraj ceste, po kateri koraka svetovna zgodovina. O problemih Lepote razmišlja pod naslovom »Blodnja za Lepoto« Juš Kozak in sklepa s spoznanjem, da se z razvojem človeške družbe izpreminjajo tudi oblike in vsebina Lepote. F. Bezla je referira o ruskem kritiku N. G. Černyševskem, M. Ljipovšeg razpravlja o našem glasbenem življenju in se zavzema ob koncu zlasti za resnejšo in avtoritativnejšo kritiko, prav o problemih umetnostne kritike pa razpravlja takoj nato tudi Dragotin Cvetko. V. Kernšnik piše poglavje iz filozofije, B. Tušek razpre za zanimive misli o pravem odnosu slovenskega kmeta do zemlje, ugotavljajoč pravilno, da je postalo pri nas zadružništvo že nekaj demagoški konjiček sedanje dobe, univerzalno zdravilo za vse kmetijske nadloge, kakor tudi, da nam pravni odnos slovenskega kmeta do zemlje odkriva vse rane sedanjega stanja, a nakazuje tudi probleme za bodočnost. F. Seršen piše o Tolstemu, B. Borko referira po F. X. Saldi o grški plastiki v Rimu, V. Krajger po L. Adamiču o Kmetu in politiku, B. Borko o češki in slovaški antologiji slovenske lirike, ob koncu pa slede še ocene. Leposlovje so prispevali: prozo: Tone Širer krepko kratko novelo »Moža iz legije«, I. Brnčič odlomek iz povesti »Čarobni krog«, F. Godina prekmursko novelo »Šandar pripoveduje«, poezijo pa: I. Gruden, Jern Ledina, in Vladimir Pavšič. S tem je zaključil LZ svoj jubilejni šestdeseti letnik. —r.

k Stari vojnik. V založbi Male dečje biblioteke v Beogradu je izšel kot 23 snopič Srnicev prevod Karla Ewolda pravljica »Stari vojake«. Knjižica, ki stane le 2 dinarja, obsega pa 32 strani, je natisnjena v cirilici ter ilustrirana. Naroča se v Beogradu, Ljubljanska 88.

Gospodarske vesti

Smisel samostojnega finančnega življenja

Ze pred nekaj dnevi smo objavili nekaj poglobitvinih postavk iz novega preračuna banovine Hrvatske. Preračun je večji od lanskega za 376 milijonov 372 tisoč din. Za kritje vseh predvidenih izdatkov je bilo potrebnih skoraj dve milijardi din. Teško bo doseči toliko dohodkov, kljub povečanju najrazličnejših neposrednih davkov, trošarin, banovinskih doklad in taks. Dosedanji dohodki ne bodo dovolj, čeprav so banovinske doklade povečane od 25 na 50 odst. Trošarine ne dosegajo predvidenih dohodkov, ker so deloma prevelike, deloma je kontrola nad pobiranjem nepopolna. Neposredni davki težijo v glavnem mestno gospodarstvo, zaradi težav industrije in trgovine pa bo dohodek od njih še manjši. Zato dr. Hinko Krizman podarja, da mora pri vsaki finančni politiki veljati načelo, da so dovoljeni samo izdatki,

ki so možni. Predpogoj napredka in moči vsakega političnega organizma je dobro, varčno in strogo denarno poslovanje. Teško je najti kritje že za najnein neodložljive potrebe. O teh bi morali poučiti javnost, ne pa o neizvedljivih načrtih. Finančna sredstva banovine so omejena na gospodarsko moč njenega področja in zato ni verjetno, da bi bila

večja kot prejšnja leta. Lahko se samo pravilneje in pravičnejše uporabljajo. V javnosti bi okrepili smisel za fin. možnosti, za varčnost, davčno moralo in redno izpolnjevanje obveznosti. V tem je temeljni smisel samostojnega finančnega življenja in vrednost banovinskih preračunov.

Draginja in kmečki preračun

Mali kmečki posestnik nam piše: Posebno ljudje po mestih živijo navadno v zmotnem prepričanju, da smo kmetje zadovoljni z draginjo ter da imamo veliko korist od nje. Toda temu nikakor ni tako, vsaj pri ogromni večini ne. Predvsem se niso dvignile cene vseh pridelkov enako. 1 q pšenice je bil pred letom od 200 do 250 din, danes je pri nas od 300 do 350 din. Toda še mnogo bolj je narasla ce-

na potrebščinam, ki jih moramo mi kupovati. Večina med nami pa pridela kvečjemu toliko, da se za silo prebije z družino. Mnogi bi morali celo dokupiti, če naj bi se redno prehranjevali. Se sledeči primer: Lani smo prodajali surove svinjske kože po 14 din 1 kg ter kupovali podplate po 10 do 20 din par. Letos prodajamo kože po 16 din, par podplatov pa stane 30 do 40 din.

Pravilna peka iz pšenično-koruzne moke

Vprašanje prehrane je z vsakim dnevom važnejše. Najvažnejše vsakodnevno hranivo pri nas je nedvomno kruh, ki ga mesijo pri nas iz pšenice, rži, koruze itd. Ze od nekaj je bilo pravilo, da se pri mletju moke, posebno pšenične, poizkuša dobiti čim več moke brez primesi lupine, t. j. otrobov. Toda danes so taki časi, da moramo dodajati moki tudi gotov odstotek otrobov, posebno še pri pšenici, da bi tako dobili čim večje količine moke. Poleg tega pa moramo mešati še to moko s koruzno. Znano je, da koruza nima iste količine beljakovin v zrnu, kot pšenica. Če mešamo pšenično moko s koruzno, ni mogoče speči tako rahlega kruha, kot če bi bil iz same pšenične moke. Da pa lahko pek ali gospodinja speče tudi iz mešane pšenične in koruzne moke lep, rahel kruh, morata biti pri izbiri moke previdna. Mehka, zelo fina moka, pa bodi to koruzna ali pšenična, je težka, vsrkuj je manj vode, lepa pa je na pogled. En dan ali par dni star kruh iz te moke pa je težak in grč barve. Zato so ga n. pr. v Zagrebu krstili za »beton«. Bolj debelo mleta moka je na pogled temnejše barve in lahko vidimo v njej več otrobov. Toda kadar se mesi iz nje kruh, vsrkuj je več vode, testo potrebuje bolj vročo peč — zato pa je tudi kruh bolj rahel in ostane dalje časa sočen. V moki, ki je zmletna na debelo, je tudi staničje bolj ohranjen. Z debelo moko pa niso zadovoljne gospodinjice zaradi otrobov, ki se nahajajo v taki moki v večjih kosih in dajejo raznim kuhinjskim izdelkom slabši videz. Peki so večinoma spoznali te lastnosti koruzne in

pšenične mešanice. Pozabiti pa tudi ne smemo, da se s takim kruhom hranijo naši kmetje leto in dan ter da so izjeme le v bolj žitorodnih krajih in pri bogatejših.

DAVČNI ODPISI

Prejeli smo: »Pred kratkim smo čitali dopis v »Večerniku« glede davčnih odpisov v slovenjegraškem okraju. Dotični dopis navaja, da so si davkoplačevalci oskrbeli za odpis zastalih davkov do 1. 1937 vsa predpisana potrdila in jih tudi pravilno kolkovali. Na sestanku županov v Mariboru je bilo ugotovljeno, da so prošnje že povsod rešene ter vprašanje odpisov že urejeno. Na slovenjegraškem davčnem območju pa so ves čas zaostali dolg izterjevali. Tudi v območju celjske davčne uprave se godi isto in se davčni zaostanki tudi tukaj izterjavajo od onih davkoplačevalcev, ki so prosili za odpis. Prizadeti prosijo, da bi se ta zadeva tudi v Celju čimprej likvidirala in uredila.«

g 1200 vagonov sladkorja iz inozemstva je dovoljeno uvoziti pooblaščenim gospodarskim družbi (Pogod) v Zagrebu. To količino bo dobavil Češko-Moravski Protektorat.

g Svet za zunanjo trgovino bo imel 7. febr. v ravnateljstvu za zunanjo trgovino konferenco z zastopniki gospod. zbornic, zadružnih zvez, Gospod. sloge, Pogoda, Prevoda itd. Razpravljali bodo o razvoju in režimu zunanje trgovine, organizaciji uvoznikov in izvoznikov, in o željah in predlogih gospodarstvenikov.

g 50 tramvajskih vozov namerava kupiti v kratkem v Italiji beograjska občina, pozneje pa še novih 65. Voz bo stal 565.000 din.

g Uredba o spremembah zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev bo baje že v kratkem objavljena.

g Dovoljena vlažnost koruze za januar je 23 odst., za februar pa 22 odst. Prizad bo zato plačeval koruzo, ki ni sušena umetno v januarju po 212, v februarju pa po 216 din za 100 kg franko vagon nakladalna postaja na glavnem pridelovalnem področju.

g Družba Mitropa Schlaf- und Speisewagen A. G. iz Berlina, ki ima poleg Nemčije tudi monopol v nekaterih državah Vzhodne Evrope, bo po 1. febr. prevzela tudi službo na naših progah.

g 7 milijonov ton več žita kot doslej bi lahko pridelala Jugoslavija po mnenju nemškega strokovnjaka W. Hübenerja v listu »Internationale Agrar - Rundschau« in sicer na sedanjih zasejani površini. L. 1938. pa je po njegovih podatkih pridelala le 8.770.000 ton raznih žit (pšenice 3.030.000 ton, rži 230.000 ton, ječmena 420.000, koruze 4.740.000 ton itd.) Za tak napredek je nujna sodobnejša obdelava, predvsem pa dobro seme, moderni stroji, umetna gnojila in strokovna izobrazba poljedelcev.

g Za tujce smatra devizno ravnateljstvo Nar. banke v zvezi z zbiranjem podatkov o tujem kapitalu vse tuje državljanke, ne oziraje se na čas njihovega bivanja v naši državi.

g Stalen urad v Carigradu bo imela naša tekstilna industrija. Vzdrževal bo stike s turško industrijom in s turškim bombažnim sindikatom, pa tudi z volnenimi in bombažnimi sindikati v Perziji in Iraku.

g Centrala parobrodarskih družb na Reni je od začetka tega leta v Duisburgu. Posle bo vršil poseben odbor, kateremu morajo biti prijavitelji sklepi transportnih pogodb.

g Pomanjkanje bombaža v Bolgariji je zaradi otežkočenega uvoza precej občutno. Zato skušajo čim bolj dvigniti domačo proizvodnjo. Oblasti bodo začele kmalu razdeljevati v te svrhe bombažno seme.

g Dolžina elektrificiranih železniških prog v SSSR znaša 1870 km. Najvažnejše elektrificirane proge so na Kavkazu.

Drobne novice

n Električni zvonec je sam alarmiral sredi noči slugo v gorečem poslopju okrajnega načelstva in drugih uradov v Prokuplju. Sluga je nato alarmiral še okolico in so požar pogasili. Ogenj so povzročile saje, ki so se vzele. Toda slučajno je toplota povzročila električni spoj pri alarmnem zvoncu in je takorekoč požar sam alarmiral gasilce.

n 1 milijon din za zimsko pomoč so nabrali doslej v vrbaski banovini.

n 60 letnica rojstva književnika Milana Begovića je bila svečano obhajana v Splitu.

n Za dijaška planinska okrevališča na Hrvatskem je odobrila ban Hrvatske skupno 2 in pol milijona din. Skupna vsota izdatkov banovinskega fonda za zdravstveno zaščito učencev banovine Hrvatske znaša 6.140.000 din.

n 5 milijonov din škode je povzročil požar na zagrebškem bogoslovju.

n 12,8 odst. kmečkih sinov je na zagrebški univerzi, delavskih 0,8, obrtniških 5,9, trgovskih 12,5, svobodnih poklicev 7,8, uradniških staršev pa 12 odst., drugih 18 odst.

n V Budimpešti je odpotovalo Akad. pev. društvo »Obilje« iz Beograda, ki bo na povabilo budimpeštanskih visokošolcev priredilo več koncertov v madž. prestolnici.

n Radijsko postajo v Skoplju bodo na praznik sv. Save 27. t. m. svečano odprli. Oddajala bo deloma samostojen program, deloma prenašala beograjsko emisijo. V upravnem odboru so tudi trije člani beograjskega radija.

n Moderno železničarsko prenočišče so si zgradili hrvatski železničarji v svoji koloniji Trnje pri Zagrebu. V njem bo lahko prenočevalo dnevno 120 železničarjev, ki spremljajo vlake.

n Dvignili so potopljeno motorno jadrnico »Nevidjane«, ki je pred tremi tedni utonila v podvelebitnem kanalu s tovorom 2 vagona surovih kož za Zader. Reševali je pomagal »Spasilac« z dvema jadrnicama.

Radio

Četrtek, 23. januarja

Ljubljana: 7.15 plošče, 12 operne uverture (pl.), 13.02 zabavna gl. (pl.), 17.30 RO, 18.40 slovenščina za Slovence, 19.50 deset minut zabave, 20 fantje na vasi, 20.45 večer slov. skladateljev (RO). — Beograd: 11.35 zabavni koncert, 13.50 koncert voj. godbe, 17.50 koncert RO, 18.35 plesna gl., 20 zabavna ura, 22 zabavni koncert RO 22.50 plesnagl. — Zagreb: 17.30 koncert lahke gl., 18 havajska gl., 20.30 zvočna igra, 21 nar. pesmi in plesi. — Bratislava: 15.30 Haydnove skladbe, 19.40 operetna gl., 20.50 Beethovnova sonata. — Praga: 10.15 lahka gl., 11.30 pisan konc. 15.55 lahka gl., 16.55 plesna gl., 22.10 A. Dvořak. — Sofija: 17.30 lahka in plesna gl., 18 bolg. pesmi, 19.50 lahka gl., 20 simfonični koncert, 21.30 lahka gl., 22 plesna gl. — Bernolstadt: 18.25 komorna gl. na dvoru Ludvika XIV., 19.55 koncert RO, 20.30 pisan spored. — Budimpešta: 13.30 plesna gl., 15.20 pisan koncert, 17.15 plesna gl., 18.15 ciganski koncert, 19.20 operetna gl., 22 ciganski orkester. — Francija I: 17 koncert zabavne gl. — Italija I: 14.40 simfonična gl., 18.40 koncert zabavne gl., 19.30 O. Respighi »Plamen«.

W. E. BARTHELL:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

»Mister Forrest, po našem srečanju pri lordu Sadhamu, teden dni pred praznikom pri lady Oliviji, sem vam pripovedoval o svoji nečakinji.«

»All right, mister Wilgard.«

»Toda ste mi pitali, mister Forrest, da je podjetje moje sorodnice brezizgledno.«

»Pozabil pa nisem dodati, da je missis Wilgard redka in občudovanja vredna žena, in da se lahko zgodijo nenavadni dogodki.«

»Vseeno — bilj ste z menoj mnenja, da je storila več ko svojo dolžnost, in da je čas, opustiti te poizkuse.«

»Svoje mnenje lahko spremenimo, mister Wilgard. Tedaj missis Wilgard se nisem poznal, in —«

»Zdaj jo pa poznate,« ga je prekinil James Wilgard burno. »Kot staremu in izkušenemu možu mi boste pritrdili, da je bila bolj missis Wilgard kakor pa njeni načrti, ki so vas vzbudili!«

Začuden je pogledal Henry Forrest.

»Tega ne razumem.«

»No dobro — to se pravi —«

»Oprostj, stric James!« se je oglasilo za njim od vrat. Pred njima je stala Beata hladno kakor kip. »Pozabil si me pač poklicati! — Mister Forrest, zelo sem vesela, da vas vidim.«

Ponudila je Angležu roko k poljubu in pogledala čez njegovo sklanjajočo se glavo svojega sorodnika smehljajoče in jasno.

»Nikakor nisem pozabil; želel sem samo na samem govoriti z mister Forrestom!« je mrmral razdraženo.

»Tega ne morem dopustiti!« odvrne Beata malomarno. »Mislim, da imam pravico biti prisotna, in tej pravici se ne mislim odpovedati. Dovolil boš, da ponovim mister Forrestu iz oči v oči tvoje večerajšnje očitke.«

»Ne, tega ne dovolim!«

»Prosim te nujno, da mi to dovoliš. Iz mojih ust bodo slišati manj žaljivo, stric James. — Mister Forrest, moj stric se ne strinja z najinim načrtom. Želi, da ostanem tu, in da opustim iskanje Agnes. Misli, da počenjam z najinim skupnim potovanjem nepopravljivo družabno napako —«

Henry Forrest je dvignil roko.

»Missis Wilgard je mogoče edina žena na svetu,« je prekinil Beato, obrnjen proti Jamesu Wilgardu, »za katero družabni zakoni niso pisani.«

»Hvala vam!« pravi Beata.

Na čelu James Wilgarda so se napele žile; z rokami na hrbtu je hodil sem in tja.

28

»Gledam naj torej,« je začel s pritajenim glasom, »kako moja edina sorodnica na svetu uničuje svoje zdravje, svojo bodočnost, svoje premoženje. — Gledam naj, kako drvi edini človek, ki mi je bližju, za neko utvaro. — Gledam naj, kako drvi z odprtimi očmi v blaznico — gledam naj enostavno in nič ne storim —«

»Stric James,« prosil Beata, »čutim, da misliš dobro. Čutim tvojo naklonjenost; vem, da vse, kar praviš in delaš, prihaja le iz iskrenega srca. Toda kar mi je naloženo storiti, je močnejše in večje kakor vse vezi sveta.«

»Mister Wilgard,« se je vzdržno obrnil Forrest proti njemu, »močno in plemenito samo je, kar dviga človeštvo. Sveta, navdušena misel nas more voditi k neslutim višinam. Razumem vaše pomisleke — toda pomisleki ne morejo nikogar ovirati, da bi se ne razvijali na svoj način. Verjemite mi le: če vse pretehtam, in če preiščem kraj in vendar nič ne najdem, bom prvi, ki bom pregovoril missis Wilgard, naj svoje iskanje opusti. Dovolite ji, naj še enkrat poizkusi.«

Pogled Jamesa Wilgarda je letel raziskujoče od enega do drugega. Toda nikaka prijazna poteza ni razsvetlila starega, strogega obraza.

»Ne!« je dejal. »Ne pristanem; ničesar ne odobravam. Seveda pa tudi ničesar ne morem prepričati. Če bi mogel, bi Beata ne smela prestopiti praga. Stori torej, kar hočeš — toda to stori brez mojega pristanka, brez moje pomoči in brez mojega prijateljstva.«

S tem se je hladno priklonil pred Angležem in šel brez pozdrava mimo Beate. Obema se je zdelo, da se je za ped zmanjšal, kakor da koraka liki truden, star mož s težkim bremenom.

Z vzdihom se obrne Beata proti Henryju Forrestu.

»Nikoli nisem vedela, koliko ljubezni tiči v tem starem, samotnem možu... In on mi je ni nikoli pokazal. Bolj me, da mu povzročam bolečino.«

Forrest jo pogleda. V svojem sočutju je bila tako lepa.

»Potujeva lahko že dva dni prej, če vam je prav,« pravi tiho.

Tedaj mu je zasijal svetel tok luči iz njenih oči nasproti. In Henry Forrest si je mislil: Tako lepa je... v svoji sreči!

S skrito skrbjo je sledil temen pogled služabnice Mawase gospodarici. Nič več je ni težilo breme minulih tednov, trudnost, brezupje. Bila je okrepljena, njene oči so žarele, kakor bi se njena življenjska moč pomladila. Njene kretnje so bile lahkotnejše, milejše. Včasih je celo šnil svež smehljaj čez njen obraz.

S skrivnostno srečnim glasom je zašepetala Indijki: »Veruj, Mawasa, najdemo jo — veruj!«

Nekoč je prišla dekleta za roko: »Prosim te, Mawasa — ne zapusti me! Ne govorim o povračilu, o hvaležnosti — ti mi nisi nikaka služabnica, ti si mi prijateljica. Nikoli ti ne bo treba jesti tujega kruha, če se vrnemo srečni. Imam te rada, Mawasa.« In poljubila je prestrašeno deklo na čelo.

Novice

Kako naj se izvede regulacija Pesnice

Z izrednim veseljem so posestniki v Pesniški dolini sprejeli vest, da je za regulacijo Pesnice zagotovljenih 35 milijonov din. To lahko pomeni za kraje ob neregulirani Pesnici naravnost rešitev in vstajenje iz dosedanjega gospodarskega umiranja.

Regulacija naj obsega neregulirano strugo Pesnice v prvi vrsti tam, kjer so poplave najobsežnejše in najčešče, to je v srednjem toku od železniške proge (Maribor—Pesnica) preko Sv. Marjete do

Sv. Trojice! Ta del je najhujše prizadet, ker sledi neposredno gornjemu toku, ki je bil reguliran — žal napačno — prejšnjim spodnji tok — še v bivši Avstriji. Vemo, da je to nepravilno, a le tako se more odtehtati napaka pričetne regulacije, ki najhujše prizadene navedeni srednji tok. Res to ni strokovno pravilno, je pa gospodarsko nujno.

Regulacija naj obsega tudi spodnje toke vseh pritokov Pesnice ter naj se ob teh izlivih zgradi zaporne naprave, s katerimi se v letih suše lahko regulira pritok vode itd.

S čimprejšnjimi in naglimi ogledi naj se ponovno ugotovi smer tu in tam prenešene struge Pesnice ter pusti do besede tudi uvidevne posestnike-mejaše!

Z regulacijskimi pripravami se naj takoj že zdej prične, zemeljsko delo pa naj sledi ob prvem primernem času — brez vsakega odlašanja. Pri delih je treba zaposliti predvsem naše brezposelne in sezonske delavce. —o-a.

Strahovalec Slovenskih goric v dimniku

Slovenjegoriški in prekmurski orožniki so si že dalje časa prizadevali, da bi ujeli zloglasnega vlomilskega kolovodjo Ivana Bratka in njegove pajdaše, ki so že nad dva meseca strahovali podeželje. Končno je bil njihov trud kronan z uspehom: 24 letnega Bratka in njegovo tolpo so izsledili in ujeli.

Bratko je, dasi mlad, zagrešil že vrsto vlomov in razbojništev. Zaradi podobnih zločinov je bil obsojen v Mariboru tudi na tri leta težke ječe, posrečilo pa se mu je 5. novembra preteklega leta pobegniti iz mariborske kaznilnice. Rokovnjačil je kar v kazniški obleki. Bil je močno oborožen ter pri vsakem najmanjšem odporu uporabljal samokres.

Zadnje čase je Bratko s svojo tolpo zagrešil več zločinov v Križevcih in okolici, v Slovenskih goricah in v celnem Prekmurju. Zadnji njegov zločin je bil

razbojniški napad na prekmursko grofiko Battiany, o katerem smo tudi poročali.

Orožniki so zvedeli, da se Bratko skriva pri družini Dvoršak pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Orožniki ljutomerskega voda so neko noč obkolili to hišo. Ko je Bratko uvidel, da ne bo mogel zbežati, je zlezel v dimnik. S tremi nabitimi samokresi je grozil svojim preganjalcem. Razvila se je dramatična gonja, ki je končala z Bratkovim aretacijo. Orožniki so zakurili v peči in dim je zločinca izpametoval. Prilezel je iz dimnika črn kakor dimnikar in se pustil vkleniti. Z njim so odpeljali tudi oba brata Dvoršaka in nekaj drugih Bratkovih pajdašev. Doslej je priznal 13 vlomov in razbojništev, pri katerih je napravil za okoli 100 tisoč din škode.

Vlom v Murski Soboti

V noči od nedelje na ponedeljek so vdrl trije tatovi v trgovino Štivana Ernesta v Soboti ter odnesli veliko predmetov, kakor fotoaparator, radio in različne dele koles. Že prejšnjo noč so si ogledali hišo, Mizarski vajenec Š., katerega sta starejša dva porinila skozi majhno okno na železnih vratih, je metal blago skozi okno, ki sta ga z umazano roko v vreče. Vrednost ukradenih predmetov znaša 30.000. Lastnik bo vse predmete dobil nazaj.

UMOBOLNEŽ V KONJSKEM HLEVU

Posestnik Marko S. iz Markovcev pri Ptujju že več let trpi zaradi padavice, zadnje čase pa se mu je omračil še um. Domači so nesrečneža zaprli v konjski hlev, kjer je preživel skoraj leto dni.

Celje

Delo društva „Mali gospodar“

je v nedeljo podalo obračun dela v minulem letu. Društvo je lepo napredovalo in mnogo storilo za napredek gospodarstva — zlasti gospodarstva malega človeka. Po novih odredbenih pravilih ima društvo širši delokrog, ker vsebuje vse panoge malega gospodarstva, to je rejo kokoši, kuncev in gojenje vrtnarstva. Društvo bo priredilo posebne tečaje, na katerih bodo predavali strokovnjaki in obravnavali važna gospodarska vprašanja. Preteklo leto je društvo priredilo tečaje za

kapunjenje petelinov. Pri svojem delu je društvo našlo veliko razumevanje pri občini, banski upravi in kmetijskem odboru. Društvo se je včlanilo v železničarsko splošno gospodarsko zadrugo v Ljubljani in Kmetijsko družbo v Celju zaradi lažje dobave raznih kmetijskih potrebščin. Lani je bil ustanovljen tudi vrtnarski odsek. Ima namen, propagirati gojitev zelenjavi. Tečajji, ki jih bo društvo pričelo pripravljati, bodo ob nedeljah dopoldne v telovadnici deške okoliške šole.

c Okrožno sodišče v Celju je lani obravnavalo 811 kazenskih primerov, med temi jih je bilo 439 s preiskovalnim zaporom. Razprav je bilo 483, od teh 14 pred petčlanskim senatom. Obsojenih je bilo 558 oseb na daljšo kazen. Obtožnic je bilo vloženi 491. Od okrajnega sodišča je prejelo v rešitev 372 prizivov in 68 pritožb. Razprav proti mladoletnim je bilo 28, od teh je bilo 5 oddanih v državni zavod za vzgajanje in poboljšanje.

c Celje in alkohol. Na teritoriju mesta Celja se je konsumiralo v minulem letu 7017 hl vina, 493 hl piva, 410 hl žganja, 108 hl špirta, 38 hl finega vina in 2 hl šampanjca.

c Pokadilo se je na področju glavne zaloge tobaka v Celju leta 1940, za 16 milijonov 389.052,75 din tobačnih izdelkov napram 13.820.492 din leta 1939; torej za 2.585.090,75 din več, kakor leta 1939.

c Narasčanje nezaposlenosti 20. t. m. je bilo v evidenci skupaj 1401 nezaposlenih, moških 1131, žensk 270. 10. t. m. jih je bilo skupaj 1130, moških 896, žensk 234. Delo je na razpolago: 2 blapcema, 1 oskrbniku, 6 deklam, 2 natakaricama, 1 gostitnik, 8 kuharici, 8 privatnim kuharicam, 2 služkinjama in 1 postrežnici.

200 TISOČAKOV V SLAMNJAČI

Te dni je prišla na sodišče v Sisku vdova Terezija Grozaj in prijavila, da je našla v stari slamnjači pokojnega svaka 213.200 din. Tisočaki so bili zaviti v papir in zašiti v slamnjačo. Starček, ki je imel tolikšen zaklad, je živel zelo skromno. Pokojnino, ki jo je prejemal, je redno vžil v slamnjačo in nihče ni niti slutil, da ima mož toliko denarja. Sodišče bo sedaj odločilo, kaj bo z denarjem.

c Pri padcu se je poškodoval 50 letni žel, sprevednik Josip Magdič iz Zid. mosta.

c Mestna občina razpisuje oddajo navoza gramoza na cesti Sp. Hudinja—Dobrava. Ponudbe je vložiti do 14. febr.

Tetovčanka spoznala sina na filmskem platnu

Dirigent iz filma „Ciganče“ je sin Mirčevičeve iz Tetovega, za katerega ni vedela, da še živi

Tetovo je doživelo te dni svojevrstno senzacijo. Pri predvajanju ameriškega filma »Ciganče« je neka mati spoznala svojega sina, za katerega ni vedela, da še živi.

Podjetni lastnik tetovskega kinematografa je že prej vedel, da sodeluje v omenjenem filmu kot dirigent tudi Tetovčan Bora Minjevič. Izkoristil je to v reklamne svrhe in dal povsod nalepiti lepake z njegovim imenom. Uspel je. Kinodvorana je bila nabito polna. Ko so se

20 VAGONOV DRV JE POKLONILA

Našička zagrebški mestni občini z željo, da jih razdeli med najpotrebnejše prebivalce. Ta dar bo mnogim Zagrebčanom ublažil letošnjo zimo.

Liubljana

a Mariborsko gledališče bo gostovalo jutri 23. t. m. v ljubljanski dramti v Maksima Gorkega dramo „Na dnu“ v režiji g. Jožeta Koviča. Ker je gostovanje mariborskega ansambla izreden gledališki dogodek, opozarjamo občinstvo, naj si pravočasno priskrbi vstopnice.

a Preobremenjenost ljubljanske bolnišnice najbolj izpričuje statistika za leto 1940, ki pravi, da se je lani zdravilo v bolnišnici 35.600 bolnikov, to je 1100 bolnikov več kot predlanskim. Zdravljenje v bolnišnici je bilo lani odklonjeno 1950 bolnikom, večinoma zaradi pomanjkanja prostora. Umrlo je skupno 613 bolnikov, in sicer 377 moških in 236 žensk. Potrdil za ambulančno zdravljenje v bolnišnici je dobilo 3031 bolnikov, večji del državni nameščenci in revni ljudje. Iz navedenih števil je pa tudi razvidno, kako ogromno delo morajo v ljubljanski bolnišnici opravljati zdravniki in strežniško osebje.

6 KG SAHARINA ZA »POROČNO DARILO«

Pri neki kmetici v okolici Varaždina so zaplenili 6 kg saharina in pet tucatov igralnih kart v skupni vrednosti okoli 10 tisoč din. Lastnica tihotapskega blaga je izjavila, da je saharin in karte kupila za poročno darilo neke sorodnice, ki se bo v kratkem omožila. Da pa bi mož ne vedel, koliko je za to priliko potrošila, je »poročno darilo« shranila pri sosedu. Seveda orožniki tej pravljici niso verjeli.

c V Podčetrku sta umrla 44 letna posestnica Ana Počivalšek in 82 letni posestnik Anton Jug iz Pecla.

Ptuj

Kulturno delo Narodne čitalnice v Ptujju

Narodna čitalnica v Ptujju je imela te dni 77. občni zbor, ki mu je predsedoval dr. Fermevc. Tajnik Uršič je podrobno prikazal poslovanje čitalnice v preteklem letu. Tukajšnja narodna društva so priredila v čitalniških prostorih razna zborovanja in več prireditev. Čitalnica je dala prostor tudi za trgovsko nadaljevalni tečaj okoliškega združenja. Iz knjižničarjevega poročila, ki ga je podal Knez, je razbrati, da knjižnica napreduje. Število strank in izposojenih

Novi naročniki

naj takoj po prejemu prve številke, ki ji prilagamo položnico s pogoji za naročbo, nakažejo ustrezno naročnino! Vsako nakazilo za nas po položnici nam dostavlja Poštna hranilnica v Ljubljani, kar traja po več dni, zlasti ako je vmes kak praznik. Ako prve naročnine ne prejmemo čez nekoliko dni po odpošiljavi prve številke, pošiljanje lista ustavimo. Pismene pritožbe radi tega niso potrebne, marveč samo pravočasno nakazilo. — Najcenejša naročba pa je z istočasnim nakazilom prve naročnine po položnici golic, ki jo dobiš pri vsakem poštnem uradu in jo izpolniš s številko našega čekovnega računa in naslovom: 11—409, »Večernik« — uprava Maribor, Na srednjem delu zgoraj pripiši »Nov« ali »Naročam list«, zadaj pa morebitne posebne želje radi načina pošiljanja lista, kar nič ne stane.

Uprava »VEČERNIKA«

Maribor, Kopalniška ulica št. 6.

o Odlikovani so bili duhovniki: Fran Bratušek, dekan v Svetinjah pri Ptujju z redom Jugoslovanske krone IV. stop.; Andrej Bračič, župnik v Limbušu z redom sv. Save IV. stop. in Matija Skrbec, dekan v Kranju z istim odlikovanjem.

o Pri Sv. Pavlu pri Preboldu, v Dolenji vasi, je umrl 71 letni upokojeni šolski upravitelj Srečo Pečar, ki je rodom iz Hoč, študiral pa je v Mariboru.

o Zdravniško službo je razpisala banska uprava v bolnišnici v Murski Soboti. Prošnje je treba vložiti pri banski upravi do 4. februarja.

o Sokol Slivnica je priredil v nedeljo Nušičevo komedijo v treh dejanjih »Navaden človek«, ki je nepričakovano dobro uspela. Vsi igralci so podali svoje vloge odlično ter so bili deležni od strani občinstva burnega odobravanja. Zeleti bi bilo, da nas v kratkem času zopet razveselijo s slično prireditvijo.

o Poplave grozijo zaradi taljenja snega v vsej Sloveniji. Ponekod so vode že prestopile bregove. Ista nevarnost grozi tudi ostalim predelom države.

o Litjska dolina je dobila novo električno napeljavo, ki jo je komisija nedavno pregledala in odobrila. Le nekatere motnje v razsvetljavi bo treba še odpraviti.

o Nezgodna kronika. V Litiji se je pri drsanju nevarno poškodoval brivski vajenec David Carman. — Sobarica pri knezu Windischgrätzu na gradu Bogensperku je pri sankanju tako padla, da si je zlomila nogo in poškodovala hrbtenico.

Somnite se CMD!

knjig se zvišuje. Lani si je 2972 čitateljev izposodilo 6179 knjig, kar je vrglo na izposojevalnini in vpisnini preko 8000 din. Čitalnica ima sedaj 4105 knjig. Lani so nabavili 139 novih knjig. Poleg tega so naročeni na 10 revij in 10 rednih knjižnih izdaj. Hvalevreden je sklep občnega zbora, da se zbere v javnosti za knjižnico 6000 din. Na ta način bo lahko ostala knjižnica na potrebnih višini in se še izboljšala. Odbor je ostal v glavnem nezpremenjen.

strehe na vozilo debela plast snega s tako silo, da je predrla streho. Na avtu je škoda za 2000 din.

c Nesreče. Koren Janez, 37 letni posest. sin iz Skorbe in Pučko Martin, 51 letni pos. iz Ključarovec sta padla tako nesrečno po zaledenelih tleh, da so ju morali oddati v bolnišnico.

c Napad iz zasede. Ko se je vračal Emeršič Ivan, 18 letni pos. sin iz Vel. vrha pri Sv. Barbari v Halozah, pozno ponoči domov, so navalili nanj neki fantje in ga obdelali do nezavesti.

gledalci prepričali, da nastopa res Tetovčan Bora, so po predstavi obiskali gospo Jeleno Mirčevič-Serafimovičovo in ji povedali, koga so videli. Presrečeno mati, ki je že več let objokavala svojega sina, se je onesvestila od presenečenja. Drugo predstavo je tudi sama gledala. Ko se je prikazal dirigent Bora Minjevič na filmskem platnu, je mati vsa srečna zaklicala: »To je moj sin Bora! O, moj sin, pridi, da te objamem!« Vse gledalce je ta prizor globoko presunil in marsikdo je jokal.

Srečna mati je takoj naslednji dan pisala Tesla-filmu v Zagrebu, kjer je dobila vsa zaželena pojasnila. Takoj nato je že romal brzojav čez veliko lažo v Ameriko, kjer živi njen sin Bora kot filmski igralec. Čeprav je bila mnogo let v materinskem sredu globoko užajena, ker jo je sin zapustil, je sedaj ponosna nanj in upa, da se bo skoraj oglasil. Z njo pa so srečni vsi Tetovčani in ponosni, da je njihov someščan v Ameriki in povrh še filmski zvezdnik.

Zanimivosti

Strune milo se glasite ...

Visoka pesem violine osvaja človeštvo — Cremona, rojstni kraj velikega mojstra gosli, Antoniusa Stradivarija — Visoka cena njegovih pravih izdelkov

Sedanja doba je čas, ko neugnana tehnika s silovito močjo svojega napredka vleče človeka za seboj. In ko opazujemo mogočne palače, visoke nebotalike, drzno speljane loke preko prepadov in rek, železne traverze, ki držijo ogromno težo zidov, ko se čudimo vsem stvaritvam človekovega duha v miru in vojni, pozabljammo kaj radi na oni predmet, ki osvaja globine človekovega srca, polnega zasajenja ljubezni in plemenitih misli, na majhni, dražestni predmet — violino.

Violina pripada dandanes milijonom ljudem, prav kakor sonce, luna in zvezde — vsemu človeštvu. Iz nje izzveneva pesem strun in vodi človeka iz vsakdanjega napornega življenja v kraljestvo lepih sanj. In vendar je kaj malo ljudi, ki bi poznali nje ustrojstvo, kralja med njenimi stvaritelji, ki je zbudil prav v minulih dneh toliko senzacij po slovenski zemlji — mojstra Stradivarija.

Med Milanom in Mantovo, na obali reke Pada leži majhno mesto Cremona. Njega je izbrala usoda, da je postalo središče velike umetnosti prvega reda, ki je ponesla na strunah violine slavo v vse strani sveta. Tu je nastala mojstrska violina, ona neznatna ljubka stvarca, ki vsebuje milobe in ljubkosti v doslej nenadkriljivi meri. Nje ton blaži, uspava, kliče in dočara vse možne lepote v svet, mogočno, a plemenito izzveneva pesem godala do rajskih višin in nedosežnih sfer. Najlepša pesem glasbe se utrga iz komaj 300 gr težke violine, napetost njenih žic znaša v dolžini blizu 88 funtov, pritisk 26 funtov, skupna težina na zgornji deski torej nad 100 gr!

Antonio Stradivari se je rodil 1644 leta v Cremoni kot sin ugledne družine, ki se je prej pisala Stradiverdi. Svoja mojstrska dela mož ni prodajal izpod štirih lučnikov, zato je postal bogat. V tedanji dobi je bil običajen izrek: Bogat je kakor Stradivari! Umrli je mož 18. decembra 1737 v 94. letu ter je pokopan v roditeljski grobnici v cerkvi sv. Dominika v Cremoni.

Ko je bilo Stradivariju 13 let, je napravil prvo violino. Bil je v šoli slavnega Nikole Amatija, ki je terjal mnogo trdega

dela od učencev. Do 24. leta je delal pod strogim nadzorstvom svojega mojstra, mnoga njegova dela so šla v svet z Amatijevim listkom, bila so pa dejansko že njegova umetnina. Violine so kasneje spoznali kot njegove izdelke in zamenjali listke s Stradivarijevim imenom.

Nekako 1668 leta je začel Stradivari lepi na izdelke listke s svojim imenom. Vse njegovo umetniško delo se deli v tri dobe: I. od 1665—1670, II. od 1686—1694 in III. od 1700—1725, ki se je imenovala tudi »zlatá doba njegovega udejstvovanja. Umetnik se je vprav zrastel z lesom, ki so ga izdelovale njegove roke pod kontrolo duha in uma. Njegovo najpopolnejše delo so bile ploščnate violine, z zmanjšano vzboklino na zgornji deski. Njegovi

žarki lak je bil kakor sonce. Dotlej v svetu slabo znani italijanski izdelki, so se naglo razširili po svetu in poskočili v ceni. Ene Stradivarijeve gosli so bile v Angliji mnogim ljubiteljem glasbe tedanje dobe več vredne, kakor 20 dragocenih kočij.

Od blizu 1000 Stradivarijevih gosli, ki jih je veliki mojster izdelal v svojem življenju, je znanih 450 violin, 12 viol, 50 celov. Glasovita londonska firma Hill & Sons je izdala celo knjigo o tem. Z listki, ki jih lepijo danes tovarne v notranjosti izdelkov, se je pojavljal vedno večji humbug. Za presojanje mojstrskih instrumentov je v veliki meri odločil lak italijanskih mojstrov, ki ga še do danes ni uspelo na kemičen način dognati. Važna je

Za vsako minuto petja en avtomobil

Znameniti švedski pevec in član stockholmske opere, Jousi Bjoerling potuje po Ameriki. Njegov prvi koncert je bil pravi triumf. Večina gledališč in radijskih postaj ga je hotela angažirati za visok honorar. Med vsemi ponudbami pa je bila najoriginalnejša ona, kralja avtomobilov, Forda, ki je povabil rojaka Grete Garbo, naj odpoje njegovim delavcem v Detroitu 20 minutni koncert. Kot honorar za to

mu je ponudil 20 svojih avtomobilov, torej za vsako minuto petja po enega. Če pa hoče pevec raje denar, mu plača za vsako minuto petja 500 švedskih kron.

Šved je ponudbo v principu sprejel, zaskrbljen se je pa vprašal, kaj bodo rekli švedski cariniki, ko se bo vrnil domov z nenavadnim pevskim honorarjem. Ali bi celo moral naročiti konvoj?

S krvno analizo so našli šoferja

Lani v oktobru je šofer v Nemčiji povozil nekega mornarja in ga težko ranil. Pri zaslišanju je mornar dejal, da se spominja samo znakov avtomobila. Na podlagi tega so oblasti uvedle preiskavo

PIVO IZ SIROTKE

Nemški inženir dr. Röder je na zborovanju kemikov odkril svoj izum, da je mogoče s posebnim postopkom proizvajati pivo iz sirotke. Tako bi lahko povečali proizvodnjo piva v Nemčiji za eno osminko, kar bi pomenilo vrednost 20 milijonov mark. V takšnem pivu bi bilo le 1,4% alkohola.

proti šoferju Hermanu Heinekeju, ki je ob kritičnem času vozil podoben avtomobil. Ta je pa zanikal, da bi tedaj vozil po cesti, kjer se je bil mornar ponesrečil in dokazoval svoj alibi. Policija je pa natančno pregledala njegov avto in našla sledove krvi. Sodni zdravnik je po analizi ugotovil, da ostanki krvi v avtu pripadajo krvni skupini št. 6. Tej skupini krvi pripada tudi ponesrečeni mornar. V Magdeburgu in vsej okolici, kjer se je ta nesreča pripetila, je zelo malo ljudi te krvne skupine. Večina prebivalstva, tudi sam šofer, pripada krvni grupi O. Med sodno obravnavo je šofer priznal svojo krivdo, obsojen je bil na 21 mesecev ječe.

Senzacija z meteorjem iz suhega zlata

Vmestu Pueblu v Mehiki so nekega večera opazili samotni farmerji na nebu nenavaden sijaj, ki ga je izžareval meteor, padajoč na zemljo. Ker se jim je zdelo, da kraj, kjer je padel na zemljo, ne more biti daleč, so šli iskat. Po večdnevnem iskanju so v oddaljenem gozdu našli luknjo, ki jo je več metrov na široko in globoko napravil meteor, ki je padel na zemljo. O najdbi so takoj obvestili geofizični zavod v Mexiko Cityju, ki je na lice mesta poslal svoje strokovnjake. Po proučitvi so le-ti dognali, da je meteor, ki je padel izpod neba, iz suhega zlata. Kaj takega doslej še niso zabeležili v zgodovini astronomije, zato je razumljivo, da je najdba zlatega me-

teorja izzvala splošno pozornost. Meteor so prepeljali v glavno mehiško mesto ter ga spravili v tamošnjem geofizičnem muzeju.

BOJ PROTI KOBILICAM

Cela vojska učenjakov in letalcev je uničila legla koblic, ki so ogražala vso osrednjo Azijo. Bilo je to tam, kjer se izliva Amu Darja v Aralsko jezero. Ta reka ni niti polovico tako dolga kot Nil, iz Pamirskega višavja pa prejema 60 milijard kubnih metrov vode na leto. To vodo bodo zdaj izkoristili za namakanje prostrane Kirgiške stepe, ki se bo izpremenila v plodna polja.

dalje izdelava in posebno še ton.

Glede cen je znano, da je sir Samuel Hellier iz Anglije kupil od samega Stradivarija violino za 800 mark. Jan Kubelik je dal za svojo stradivarko 150.000 kron. Danes cenijo pri tvrdki Hill v Londonu pravo stradivarko na 1.200.000 do 1.500.000 din. Pred desetimi leti so bile v Parizu prodane na dražbi Stradivarijeve gosli za sto tisoč frankov. Mozart je na teh goslih igral pred Marijo Antoineto v Versaillesu. Isti instrument je bil potem prodan v Ameriki za 50.000 dolarjev!

Veliki umetnik Stoewing pravi v svojem delu o Stradivarijevih goslih: »Toa Stradivarijeve violine je brezmejen, nima dna ne kraja. Z najmanjšim dotikom strun se človeku zdi, da se dviga ton iz tajinstvenih globin, kakor boginja Afroditá iz mirne gladine morja. Kakor prelestna koprena lepoticé se širi glasba in trepeče na valovih zraka. Če dodamo tej lepoti še nedosegljivo svežost, mehko in zmagovito, daljnosežno moč sočnosti in sijaja, tedaj imamo res največ, kar more dati ton gosli, kakršnega ni dosegel nihče pred in po Stradivariju.«

Pošta je prišla...

Mlada žrtev bombardiranja je postal 14 letni Derrick Belfall, ki je kot prostovoljec motociklist domovinske straže prevažal nujne brzovjake po Bristolu. Da bi ga sprejeli, se je zlagal, da ima že 16 let. Ko so Nemci bombardirali mesto, ga je zadel kos bombe v čelo. Pokopan je bil z vojaškimi častmi.

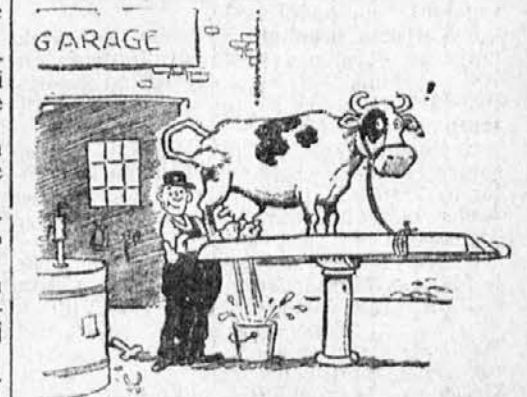
Slovita zvezdarna v Greenwichu v predmestju Londona je tudi trpela od zračnih napadov. Nemška bomba je razdejala glavni vhod, veliki teleskop se je snel z osi. Prizadeta je tudi kupola, po čudnem naključju je pa ostal termometer z merilcem dežja tik pred vhodom nepoškodovan. Zvezdarno so zgradili 1675, meridian skozi Greenwich je poldnevnik ničle in določa merjenje časa.

Nov način boja proti pijancem so uvedli na Slovaškem. Vsakega pijanca fotografirajo, naslednjega dne pa razobesijo njegovo sliko po vseh javnih lokališ s pripisom: Pijanec sem! Število aretiranih ljudi zaradi pijančevanja je poslednj običutno padlo.

Obleko iz pasje dlake proizvajajo na Japonskem. Predivo ni baje nič slabše od volne in je enako močno, ali je bilo vzeto mrtvemu ali živemu psu. Je 20 do 30 odstotkov cenejše od običajne volne.

Peš iz Danske na Švedsko. Ker je preliv Oeresunda zamrznjen, je mogoče priti iz Kjevenhavna na švedsko obalo peš preko ledu.

Gramofon namesto krotitelja vodi veliko atrakcijsko točko v nekem cirkusu v Mexiko Cityju. Dresirani levi ubogajo vsak glas, ki prihaja iz gramofona, njih krotilec pa sedi medtem med gledalci.

Kadar prmanjkuje bencina!

Nemška protiletalska obramba ob Kanalu

Pedagoško ljubezensko pismo

Zakon je bil srečen, šele zadnje čase so se v njem pojavile sence.

Ona je bila preveč sama, dolgočasila se je in da bi užila čim več izprememb na sebi, je pogostokrat zahajala h krojačici. Zvečer je želela, da gresta v gledališče, kino ali kavarno — obleke niso bile nove zato, da bi visele v omari.

On je bil ves divji zaradi velikih računov. Vrstili so se prepri, očitanja, tu in tam solze, končno je vse zaključil trmoglav molk.

Ko je nekega jutra mož odhajal v urad in je žena baš stopila iz kopalnice, je našla med ostalo brezpomembno pošto tudi neko pismo od nepoznane roke.

Lep in energičen rokopis! Naglo je odrgrala zalepko, zardela in se vznemirila kakor otrok.

To je bilo prvo ljubezensko pismo brez podpisa.

»Moram vam končno odkriti... Sinoči, ko ste v črni obleki, šli mimo mene, se nisem mogel več zdržati...«

Razmišljala je. Sinoči? Da, bili so v gledališču. Mnogi so jo gledali, vendar bi tega človeka morala opaziti. Kdo bi neki mogel biti.

Skrla je pismo. Srce ji je trepetalo. Na-

sproti možu se je čutila krivo, zato je skušala z ljubeznijo in nežnostjo popraviti vse. Siromak! Ljubila ga je, imel je svoje pogreške, brez dvoma — misel, da ga vara, ji ni prišla nikoli na um... Ali to pismo...

Nikoli ni mož opazil vsake drobne stvarce na njej, kakor ta nepoznani častilec...

V nekem pismu ji je pisal: »V vaši bleščeči večerni halji ste se mi zdeli sinoči nekam tuji. Vaša linija, lepota vašega gibanja se v njej nikoli ne more tako povzdigniti, kakor v oni preprosti, črni obleki, v kateri sem vas videl takrat, ko sem se odločil, da vam pišem.«

Drugič ji je pisal: »Rekli boste, da sem čudak. Ženo, ki jo ljubim, primerjam vedno z neko gotovo obleko, katera se mi zdi, da je ustvarjena zanjo. Zmerom sem razočaran, kadar zagledam ljubljeno žensko oblečeno drugače, kakor tisti ideal, ki sem si ga zamislil...«

Nekoč so pisma tri dni izostala. Ni šla od doma. Nemir in strah sta jo prevzela.

— Kaj ti je dete? jo je mož zaskrbljen vprašal.

Hotela je biti vesela, izgovarjala se je, da je trudna in prehlajena.

Pisma so jo odslej osrečavala, ne da bi čutila potrebo, spoznati pisca. Uspavala so jo,

Maribor

Železniški invalidi so v veliki stiski

Pred nekaj dnevi smo objavili v našem listu javno prošnjo železniških upokojencev na Ljubljansko železniško direkco...

Železniških upokojencev in invalidov, katerih mesečni prejemki se gibljejo med 160 in 600 din. Tudi oni so računali 1. decembra in nato 1. januarja...

Česar na upanje ali na odplačilo, nego je treba nasprotno skoroda vnaprej plačati, so seveda tudi ti upokojenci in invalidi...

Notar Oton Ploj †

Včeraj je preminul notar Oton Ploj, mariborski rojak in pripadnik generacije mariborskih gimnazijcev...

postavljen iz slovenjgornjskega fanta dunajski kipar in ustvaritelj n. pr. križevega pota v simmerinški cerkvi. Poleg tega je zbiral kulturnozgodovinsko gradivo...

Z Otonom Plojem je legel v grob rodoljub v pravem pomenu besede in predstavnik tistega našega kulturnega meščanstva, na katerem je bilo utemeljeno zlasti v dobi narodnih bojev...

Mariborski sokolski smučarji v Guštanju

V nedeljo, 19. t., so priredili smučarji mariborske sokolske župe svoj zlet v Guštanju, na obronkih Urške gore v Kolljah in pri Rimskem vrelcu...

je tekmovalo 12 sester. Prva tri mesta so dosegle: Članice: 1. Černič Barica 5.11, 2. Sentjurg Mira 5.30, 3. Vtič Fanči (vse Maribor-M.) 5.33.

Z en. n. a. r. a. s. č. a. j.: 1. Štifter Angela, Zerjav 6.26, 2. Černič Stazika, Maribor-Mat. 6.39, 3. Kapus Olga, Prevalje 7.26.

V tekmovanju članskih patrolj na 10 km je bila prva patrolja Sokola Maribor I., druga patrolja Sokola Ptuj, pri naraščanju pa prva patrolja Sokola Maribor I., druga Sokola Maribor Matica.

Po končanem tekmu je bil sestanek v Sokolskem domu v Guštanju, kjer so bili razglašeni rezultati, nakar je bil zlet po nagovoru župnega nač. br. Hočevarja Cirila zaključen s pesmijo sokolskih legij.

Prireditelj, ki jo je lepo organiziral koroško sokolsko okrožje z načelnikom bratom Tomažičem Dragom, je kljub izrednim razmeram pokazala moč in disciplino sokolskih smučarjev mariborske župe...

Najboljši tekmovalci se bodo udeležili smučarskih tekem Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije v Planici 1. in 2. februarja.

m Odlikovana sta bila z redom sv. Save V. stop. upokojena učiteljica Marija Stupca ter učitelj Alfonz Kopriva, oba iz Maribora.

m Rdeči križ v Mariboru bo imel redni letni občni zbor 9. februarja ob 9. dopoldne v lovski sobi hotela »Orel« z dnevnim redom v smislu § 43 pravil. Članstvo se vabi k polnoštevni udeležbi.

* Vst časopisi, domači ter inozemski pri Hinko SAX, Grajski trg.

očala? ... peteln

dipl. optik

m V večeršnjem poročilu o zborovanju »Kulturbunda«, ki smo ga posneli po »Slovenskem domu«, je bilo navedeno, da se je glavni del zborovanja vršil v prostorih »Velike kavarne«.

m Znanstveni zdravniški sestanek bo 24. januarja ob 18. v fizikalni sobi internega oddelka splošne bolnišnice v Mariboru. Sef primarij dr. Josip Benčan bo predaval o stacionarnih okvarah v ginekologiji in njih operativnem zdravljenju.

m Sokol Maribor-matica javlja, da je umrl dolgoletni član g. Oton Ploj, notar v pokopju. Pogreb bo v četrtek, 23. t. m., ob 15. iz hiše žalosti dr. Rosinova 20. Udeležba v civilu z znakom obvezna. Odpor.

Pred sportnimi prazniki v Celju

V dnevih od 24. do 26. januarja bo v Celju največja letošnja zimsko sportna manifestacija v vsej državi ob priliki izleta slovenskih smučarjev, ki ga bo priredila ZSZ na Jesenicah.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel zastopnik prosvetnega ministra dr. Miha Krek, ki ga bo zastopal okrajni načelnik dr. Ivan Zobec.

Prometno ministrstvo je dovolilo za vse udeležence izleta polovično vozino po državnih železnicah. Podrobnejša navodila bomo še objavili.

GOSTOVANJE KARLIJA SCHÄFFERJA PRELOŽENO

Zaradi južnega vremena je SK Železničar sporazumno s svetovnim prvakom na ledu Dunajčanom Karljem Schäfferjem, ki je nameraval nastopiti v Mariboru v petek zvečer skupno s svojo partnerico Fritzi Gillardovo, prireditelj preložil na prihodnji teden, dan pa bo še naknadno določen.

m Rok za prijavo vozil traja do 31. januarja. Okrajno načelstvo v Mariboru razglša, da poteče rok za prijavo motornih vozil, biciklov in fikjerskih voz za leto 1941...

m Vstopnice za popularni simfonični koncert Glasbene Maticice, ki bo 5. februarja ob 20. v veliki dvorani Sokolskega doma, se dobijo v predprodaji v knjigarni KOREN...

m Tridnevni tečaj za upravne uradnike zdravstvenih zavodov bo priredila banska uprava v mariborski splošni bolnišnici. Tečaja se bo udeležil upravnik vsakega zavoda...

m Na poledeneli cesti je padel po nesreči s kolesa 18 letni nožarski vajenec Stefan Lasbacher iz Dolgoš ter si zvil nogo.

* Inzerati za vse časopise pri Hinko SAX, Grajski trg.

* Beležne — namizne koledarje dobite najceneje v knjigarni in papirnici »TISKOVNE DRUŽBE« z o. z., Maribor, Cankarjeva 1. Telefon 25-45.

KUPUJTE V TISKOVNI DRUŽBI Z O. Z. Maribor, Cankarjeva 1. Telefon 25-45

m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 18. do vključno 24. jan. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85, ter lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Narodno gledališče

Sreda, 22. jan., ob 20.: »Habakuk«. Red A. Četrtek, 23. jan.: zaprti. (»Na dnu«. Gostovanje v Ljubljani).

Petek, 24. jan.: zaprti. Sobota, 25. jan., ob 20.: »Habakuk«. Red C. Nedelja, 26. jan., ob 15.: »Na cesaričin ukaz«. Zadnjič. Znižane cene. — Ob 20.: »Lepa Vida«. Zadnjič.

Konec tedna v gledališču. V soboto bo druga predstava »Habakuka« za abonma. Tokrat pride na vrsto red C. V nedeljo popoldne se zadnjič in ob znižanih cenah uprizori opereta »Na cesaričin ukaz«, zvečer pa se od letošnjega repertoarja poslovi Kozakova izvrstno uspela »Lepa Vida«.

Kino

* Grajski kino. Danes izborna veseligrada »Moja hčerka živi na Dunaju«. Smeh. Z. Z. Z. Z. Z.

* Esplanade kino. »Balalajka«, največji filmski rekord z Eddy Nelsonom in Ilono Masseyovo. Film razkošja, očarljivih melodij, glasbe, napetih dejanj. Pozor! V sled velikega navala prosimo, da se vstopnice telefonsko ne rezervirajo, temveč kupijo v predprodaji.

* Kino Union. Od danes do vključno četrtek »Neapelj prošlih časov«. z Emo Gramatico. Muzika in pesmi.

Moška kaznilnica v lanskem letu

Z zaključkom lanskega leta je doseglo število obsojencev, ki so bili sprejeti v mariborsko moško kaznilnico, 14.649, dočim jih je samo v lanskem letu prestajalo odmerjeno kazen v tem zavodu 551. Ker je kaznilnica zgrajena samo za 542 kaznjencev pri normalni uporabi prostora, je bil torej tudi ta zavod malo preobremenjen, Gibanje kaznjencev v preteklem letu nam kažejo sledeče številke: od raznih sodišč je prišlo v kaznilnico 254 obsojencev, iz drugih kaznilnic 4, z bega je bilo vrnjenih 5 kaznjencev, po prestani kazni so lani izpustili 158 oseb, v druge kaznilnice jih je bilo premeščenih 17, pogojno so jih odpustili pred prestano kaznijo 53, umrlo jih je 6, pobegnilo pa 7. Med ubežniki je enega doletela smrt na begu. V oddelku za pridržance je 212 oseb.

knjigami. Mladoletni in kaznjenci iz celice obiskujejo tudi šolo, za odrasle nepismene je poseben analfabetski tečaj, obsojenci iz kaznilniških obratov pa posebej obrtno nadaljevalno šolo. Poučuje se tudi petje, mladoletniki pa imajo po dvakrat tedensko telovadbo. Kaznilniško osebje šteje sedaj 85 oseb.

m Tiskarski škrat nam je včeraj izpustil v začetku tretjega odstavka članka »Se ena o pokojinah železničarjev« več bistvenih besed. Pravilno se glasita prva dva stavka citiranega odstavka tako: Tudi poprejšnje določbe so zagotavljale ženi in otrokom do gotove starosti pravico do pokojnine po smrti moža, čeprav za to ni bilo posebnega fonda. Novo ustanovljeni fond za družinske pokojnine ne daje hčerkam do smrtno rento, čeprav so mnoge sposobne za pridobitno delo.

m Divjo mačko je vlovil v past oskrbnik graščine Strmišče pri Ptuj g. Šernivec. V zadnjem času mu je odnesla 12 kokoši. Ujeta mačka, ki je za ta kraj velika redkost, je bila oddana mariborskemu preparatorju Francu Walnerju, ki jo bo nagačil. * Pisarniške potreščine, tiskovine pri Hinko SAX, Grajski trg. m Na poledeneli cesti v Slov. Bistrici je padla ter si zlomila nogo 67 letna kmečka dninarica Ivana Leskovarjeva.

MALI OGLASI

do 20 besed stanejo z davkom vred 15.— din. Vsaka nadaljnja beseda 1.— din. Kdor išče službo, plača za tak oglas namesto 15.— din samo 12.— din. Mali oglasi za ženitve, dopise, ocese, trgovsko in obrtno reklamo na stanelo namesto 15.— din 20.— din. Vsaka nadaljnja beseda / toč oglasih stane 2.— din. Za pismene odgovore riede naslovov v malih oglasih znaša posebno pristobina: 3.— din, kateri znesek je treba priložiti v znakmah. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu. Pri pismenih naročilih se lahko plača v znakmah. Za vse male oglase, če so debelo tiskani, velja dvojnata tarifa.

KAM, KJE? do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. DOMAČE KOLINE v četrtek in petek pri »Zlatem konju«. pojedina pečenic, jetrnih in krvavih klobas. Se priporoča gostilničarka. 22106-1. Oglašujte!

SLUŽBO DOBI do 20 besed 15 din vsaka nadaljnja beseda 1 din. VINIČAR ALI MAJER s 4 do 5 delavci se takoj sprejme za Sv. Jurij ob Pesnici. F. Matjašič, Pesnica. 22066-2. KLEPARSKEGA POMOČNIKA samostojnega, zanesljivega, sprejemem takoj Klampfer Bogomir, kleparstvo, Maribor, Frankopanova 15. 22097-2.

Sprejme se FOTOGRAFINJA hitra in perfektna v kopiranju, povečanju in razvijanju! Fototrgovina Ivan Pečar, Gosposka ul. 11. 22108-2. STROJEPISKO event, začetnica, sprejme odvetniška pisarna Podube na ogl. odd. »Večernika« pod »Nastop čimprej« 22094-2. POTNIKE za prodajo dimniških vratič iščemo. Dopise pod »Dober zaslužek« na oglasni oddelek »Večernika«. 22114-2.

Dva
BRIVSKA POMOČNIKA
dobra, hitra delavca, sprejme
takoj salon Driljevič, Valva-
zorjeva 30. 22115-2

SLUŽBO IŠČE
do 20 besed 12 dni, vsaka nadaljnja
beseda 1 din
Vsestransko sposoben
URADNIK
želi spremeniti službo. Na-
slov v oglasnem oddelku »Ve-
černika«. 22098-3

KOCIJAS
39 let star, oženjen, išče slu-
žbo, tudi k težkim konjem.
Naslov: Josip Gerdak, Spodnji
Breg-Turniš, pošta Ptuj. 22107-3

MLADA, PRIDNA
SLUŽKINJA
želi službe pri uradniški dru-
žini. Naslov pri Pečnik, Kre-
kova 18, Maribor. 22113-3

STANOVANJE ODDA
do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

DVOSEBNO STANOVANJE
komfortno, oddam. Vprašati:
Klavniška ul. 5. 22103-5

PREHRANA
do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

Sprejemim
SOSTANOVALCA(KO)
z hrano. Koroška cesta 50,
Stegenšek. 22095-7

SOBO ODDA
do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

Lepo
OPREMLJENO SOBO
ena ali dve postelji, oddam,
event uporaba kuhinje. Beo-
grajska 36-I. 22100-8

POSEST
do 20 besed 20 dni, vsaka nadaljnja
beseda 2 din

ENODRUŽINSKA HIŠICA
z vrtem na periferiji Maribor-
ra takoj ugodno naprodaj.
Naslov v ogl. odd. »Večerni-
ka«. 21984-11

DENAR
do 20 besed 20 dni, vsaka nadaljnja
beseda 2 din

Pristojim v Mariboru kot
DURZABNIK
k manjši tekstilni industriji z
osebnim sodelovanjem. Goto-
vina na razpolago. Ponudbe
na oglasni oddelku »Večerni-
ka« pod »Industrija 500.000«

POHIŠTVO-OPREMA
do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja
beseda 1 din
Kupimo
PISALNO MIZO
Pismene ponudbe na oglasni
oddelek »Večernika« pod
»Pisalna miza«. 22089-17

Prodajam kompletno, staro-
dobro ohranjeno spalno
POHIŠTVO
Vprašati v oglasnem oddelku
»Večernika« 22093-17

ŽENSKI KOTIČEK
do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja
beseda 1 din
MODRČKI
stezniki, rokavice, nogavice,
damsko perilo nalencene pri
Š Keiš-u Stolna 1. 11406-18

KROJAŠKI SALON
AUBERŠEK
Rotovski trg, izdeluje po naj-
novejši modi damske plašče,
kostume, kakor tudi vso mo-
ško in deško garderobo. 22105-18

Kupujemo trzane ¾ litrske
STEKLENICE
od Franc-Jozefove grenčice,
Ema vrelec itd. Ivan Pečar,
kemikalije, Gosposka ul. 11.
22109-18

DAMSKE SMUČI
rabljene, prodajam za 300 din.
Iz prijaznosti v trgovini Jurič
Ivan, Koroška c. 19. 22090-18

ŽENITBE - DOPISI
do 20 besed 20 dni, vsaka nadaljnja
beseda 2 din

Opozorjamo
POSEBNO DAME
ki nosijo štev. čevljev 35, 35,
37, 40, 41, na inventurno pro-
dajo od 150 do 250 din.
»KING SHOE«, Maribor, Go-
sposka 30. 22031-19

VDOVEC
s posestvom želi poročiti
vdovo brez otrok od 50 let
naprej in z doto 80.000 din.
Ponudbe na oglasni oddelku
»Večernika« pod »Dota«. 22102-19

VOZILA
do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

SEDAJ JE ČAS:
da za mali denar hranite ko-
lesa čez zimo, ako nimate do-
ma prostora, da pustite Vaša
kolesa temeljito pregledati, po
praviti, emajlirati, niklati ali
chromati. Zelo bodejte zado-
voljni, ako jih tozadevno za-
upate strokovno znani meha-
nični delavnici Justina Gu-
stinčič, Maribor, Ulica kneza
Koclia 14, podružnica vogal
Ptujsko in Tržaške ceste, te-
lefon 21-30. Oglejte si tudi
bogato založeno trgovino ko-
les, otroških vozičkov in njih
nadomestnih delov. 21717-22

TRANSPORTNO KOLO
za dostavljanje paketov za
din 2700.— se prodaj. Jurič
Ivan, Maribor, Koroška c. 19
22092-22

PLAŠČE ZA KOLESA
po din 60.—, Jurič Ivan, Ma-
ribor, Koroška cesta 19.
22091-22

OPOZORILA
do 20 besed 20 dni, vsaka nadaljnja
beseda 2 din

NAZNAILO.
Preselil sem svojo krojaško
delavnico iz Aleksandrove c.
v Jurčičevo ul. 4-I. Vsem
drž. nameščencem 10 odst. po
rust Krojaški salon **Jakob**
Erbus. 21798-25

IZGUBLJENO
do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

PES
mlad, z dolgo pepelnato dla-
ko, je bil v nedeljo med 16.
in 17 uro odpeljan iz Nove
vasi. Starši, katerih otroci so
se pod Pohorjem sankali in
psa na sankah odpeljali, se na
prošajo, da psa oddajo na
Radvanjski cesti 46. 22096-27

izgubil sem
ZLATO NALIVNO PERO
od delavnice Pristovšek do
Črepinška. Najditelj naj ga
odda proti nagradi 100 din
pri »Večerniku«, Celje
22110-27

RAZNO
do 20 besed 15 dni, vsaka nadaljnja
beseda 1 din

VEVERICE, DIHURJE,
LISICE
kune, zajce in vse ostale
vrste divjačin kupujem po
najvišjih dnevnih cenah.
Sprejemam v strojenje in bar-
vanje. Peter Senko, Mari-
bor, Aleksandrova cesta 13.
20774-28

NARODNA ENCIKLOPEDIJA
srpsko-hrvatsko-slovenačka,
29 zvezkov, izredno poceni
prodaj. Gregorčičeva ul. 14,
vrata 6. 22101-28

Neuspeh?
Gratolog
F. T. Karmah
ostane samo
do sobote
25. t. m.
v Mariboru,
obiske
sprejema v
hotelu Zamorc

Vsakokratne
odpadke
papirja in cunj kupuje
in plačuje po najvišjih dnev-
nih cenah
B. ŽELEZNIK
trgovina vseh vrst surovin
Maribor, Pobrežje, Cankarjeva 16
Nakupovalnica Kopališka ul.
Telefon 27-43

Prodajam večjo množino sko-
raj suhlih
BUKOVH CEPANČ
in okroglih drv. Jelenc, Žaga
Pekre. 22076-28

Frizerski salon **„PAVLA“**
naznanja cenjenim strankam
da imajo abonenti v pred
plačilu 20% popusta poleg
že priznane nizkih cen in
prvorazredne postrežbe.
Salon **„Pavla“** Koroška 9

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Stampiljke
Signicna barva
»Sofra«

Vajenca
za izdelovanje štampiljk
sprejme trdka
„SOFRA“ T. Soklič
Gregorčičeva ulica 24.

MODERNI VOZIČKI
po vsaki cenah
BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Koclia

Anton Medved
Avtotaksi
Telefon 5-24
Maribor, Mlinska ulica 39
je vsak čas na razpolago.
Zmerne in nizke cene.

Zlato in srebro.
orijante, zastav-
ljalne listke išče
nujno za nakup
M. Ilgeriev sin.
Maribor, Gosposka 15

Spomnite se CMD!

Naročite „Dejanje“
neodvisno revijo realističnega mladega recdu ki se bori za pravični red, za
svobodo človeka in s tem za boljšo slovensko bodočnost. — Naročnina
za vse leto samo din 80.—, za dijake popust — Ljubljana, poštni predel 103
Posamezne številke prodaja po din 10.—
TISKOVNA DRUŽBA Maribor, Cankarjeva 1

Za Ljubljano
želi zastopstva solidnih tvrdk
odlično uveden zastopnik. Prima
reference. Cenjene ponudbe pod
»Uspeh 1941« na upravo lista
Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Opozorilo!
Obveščamo vse naročnike »Naše založbe«, da g. Pinič Stefan
ni več zastopnik omenjene založbe in da ni več upravičen sprejemati
naročila ali celo kasirati denar.
Ljubljana, 20. januarja 1941.
„Naša založba“

Oddajte
MALE OGLASE
za sobotno-nedeljsko številko
»Večernika« čimprej v tednu,
najkasneje do
petka 1/7. zvečer,
ker so do tedaj oddani mali oglasi
brez posebne pristojbine in zato
cenejši, kakor v soboto do 9. ure
dopoldan oddani.
»VEČERNIK«
Oglasni oddelku.

Naznanjam tužno vest, da je preminul moj nepozabni brat, gospod
Oton Ploj
notar v pokoju
po dolgi in mučni bolezni v 80. letu svoje starosti.
Zemski ostanki nepozabnega pokojnika bodo prepeljani v čet-
tek, 23. t. m., ob pol 15., izpred hiše žalosti v Mariboru, Dr. Rosinova
ulica 20, v krematorij v Gradec.
Vse častilce pokojnika prosim, da namesto vencev naklonijo v ta
namen namenjene zneske v dobrodelne namene.
Maribor, 21. januarja 1941.
Dr. Miroslav Ploj
bivši podpredsednik senata, brat
in ostalo sorodstvo.